

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή
Hellenic Parliamentary Budget Office

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Τριμηνιαία Έκθεση

ISSN 2945-2821

9 772945 282001

Ιούνιος 2025

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Αθήνα, Ιούνιος 2025

<https://www.pbo.gr>

Πίνακας Περιεχομένων

Σύνοψη	3
Summary	7
1. Μακροοικονομικό Περιβάλλον και Προοπτικές	10
1.1. Διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις	10
1.2. Η Μακροοικονομική επίδραση των δασμών των ΗΠΑ στην ΕΕ	12
Δασμολογική πολιτική ΗΠΑ και ελληνικές εξαγωγές	14
1.3. Εγχώριες εξελίξεις	19
ΑΕΠ και συνιστώσες	19
Προβλέψεις ΑΕΠ για το 2025	22
Πληθωρισμός	25
Αγορά Εργασίας	26
Ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας και 2025 European Semester (Competitiveness Compass)	29
2. Δημοσιονομικές εξελίξεις	32
2.1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα Ελλάδας 2024	32
2.2. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα χωρών Ευρωζώνης 2024	32
2.3. Ενεργοποίηση της “εθνικής ρήτηρας διαφυγής” από κράτη μέλη της ΕΕ για αμυντικές δαπάνες	33
2.4. Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2025	34
Παράρτημα	37
Προβλέψεις διεθνών οργανισμών	37
Εξωτερικός τομέας	39
Τραπεζικός τομέας και ρευστότητα	41
Βραχυχρόνιοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας	43
Δείκτες τιμών παραγωγών και εισαγωγών στη βιομηχανία	44
Οι αποδόσεις δεκαετών τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	44

Εκδοτικό πρόγραμμα ΟΔΔΗΧ	46
Αποκρατικοποιήσεις	46
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και απαιτήσεις Δημοσίου	48
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Δημοσίου	48
Ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις Δημοσίου	49
Ποιοτική διάρθρωση ληξιπρόθεσμων οφειλών φορολογουμένων	51
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ασφαλισμένων	55
Κοινωνικός Προϋπολογισμός: ασφαλιστικά ταμεία	57
Εξέλιξη των εκκρεμών και των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης	58
Κοινωνική πρόνοια	61

Ευρετήριο Πινάκων

1	Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ΓΚ 2024, Απρίλιος 2025	32
2	Εκδοτικό πρόγραμμα ΟΔΔΗΧ	46
3	Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση	52
4	Κατανομή ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση, σε εκατ. ευρώ	53
5	Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης	56
6	Κατανομή κύριων οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε εκατ. ευρώ	56
7	Εκτέλεση Προϋπολογισμού Κοινωνικής Ασφάλισης, Ιανουάριος-Μάρτιος 2025, σε εκατ. ευρώ	58
8	Δαπάνη καταβολής επιδομάτων ΟΠΕΚΑ ανά επίδομα σε εκατ. ευρώ	61
9	Αριθμός δικαιούχων επιδομάτων ΟΠΕΚΑ ανά επίδομα (μέσο πλήθος έτους)	62

Πρόλογος Έκθεσης

Η παρούσα Έκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή αφορά την πορεία οικονομικών μεγεθών που προκύπτουν από στοιχεία και δεδομένα μέχρι και τον Ιούνιο του 2025. Ως εκ τούτου οι εκτιμήσεις του Γραφείου τόσο για τα δημοσιονομικά μεγέθη όσο και για τις προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας λαμβάνουν υπόψη όλα τα παραπάνω στοιχεία.

Για τη σύνταξη της Έκθεσης χρησιμοποιήθηκαν επίσημα δημοσιευμένα στοιχεία στα οποία μπορεί να μεταβεί κανείς μέσω των ηλεκτρονικών συνδέσμων που περιέχονται στις λέξεις του κειμένου, αλλά και μη δημοσιευμένα στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Η πρόσφατη δασμολογική πολιτική των ΗΠΑ έχει δημιουργήσει ενδιαφέρον για τις άμεσες επιπτώσεις των επιπρόσθετων δασμών στις εξαγωγές της Ελλάδας προς τις ΗΠΑ. Χρησιμοποιώντας το ανάλογο γεγονός της επιβολής επιπρόσθετων δασμών από τις ΗΠΑ κατά το διάστημα 2018-2019, στην παρούσα Έκθεση εξετάζουμε τις άμεσες επιπτώσεις των δασμών στις εξαγωγές της Ελλάδας προς τις ΗΠΑ. Δεδομένου ότι οι εξαγωγές αποτελούν σημαντική συνιστώσα της ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας αλλά και περιορισμού του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, διατυπώνουμε ορισμένες προτάσεις μέτρων πολιτικής για τη στήριξη των κλάδων και επιχειρήσεων που ενδεχομένως θα υποστούν επιπρόσθετη δασμολογική επιβάρυνση.

Ευχαριστούμε το Υπουργείο Οικονομικών (ιδιαίτερα το ΓΛΚ, την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης και τον ΟΔΔΗΧ), το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ιδιαίτερα τις οικονομικές υπηρεσίες, τον e-ΕΦΚΑ και το ΚΕΑΟ), το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (ιδιαίτερα τον ΟΠΕΚΑ) και την ΑΑΔΕ για την παροχή πρόσθετων στοιχείων και διευκρινίσεων. Ενδεχόμενα λάθη και παραλείψεις είναι αποκλειστική ευθύνη του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή.

Ο Συντονιστής

Ιωάννης Τσουκαλάς

Τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής

Κωνσταντίνος Γκράβας
Άγγελος Κανάς
Πλούταρχος Σακελλάρης
Μαρίνα Σπαλιάρα

Σύνοψη

Το 2025 εξελίσσεται σε χρονιά ασυνήθιστα υψηλής γεωπολιτικής και οικονομικής αβεβαιότητας. Οι εξελίξεις των τελευταίων μηνών, και ιδιαίτερα η νέα απρόβλεπτη σύγκρουση στην Μέση Ανατολή, οδηγούν σε παγκόσμια γεωπολιτική αστάθεια και προκαλούν συνθήκες μείζονος αβεβαιότητας δημιουργώντας αναταράξεις στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές. Τα πρώτα σημάδια επιβράδυνσης των μεγάλων οικονομιών έχουν κάνει την εμφάνιση τους. Μέσα σε αυτό το διεθνές περιβάλλον σημαντικών προκλήσεων και ρίσκων, η Ελληνική οικονομία διατηρεί την ανοδική της πορεία με οδηγό τις καλές δημοσιονομικές επιδόσεις και την εμπιστοσύνη των διεθνών επενδυτών. Οι δημοσιονομικές επιδόσεις και η πορεία αποκλιμάκωσης του δημοσίου χρέους οδήγησαν τον οίκο αξιολόγησης Standard and Poor's σε νέα αναβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας εντός της επενδυτικής βαθμίδας. Η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας μέσω επενδύσεων, καινοτομίας και παραγωγικότητας της οικονομίας είναι ο ασφαλέστερος δρόμος για την σύγκλιση του εισοδήματος των πολιτών της χώρας με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο και την διατήρηση ισχυρής ανάπτυξης και μετά το 2026. Για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι απαραίτητο να ενταθούν οι προσπάθειες για μεταρρυθμίσεις, βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημοσίου τομέα, απλοποίηση ρυθμιστικών πλαισίων για προσέλκυση επενδύσεων, και με οδηγό την δημοσιονομική σύνεση, αξιοποίηση του δημοσιονομικού χώρου για ενίσχυση της παραγωγικής δυναμικής της χώρας.

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) παρουσίασε αύξηση 2,2% το πρώτο τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2024 ([προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ](#)), ενώ το αντίστοιχο [μέγεθος στην Ευρωζώνη](#) είναι 1,5%. Σε αυτή την επίδοση συνετέλεσαν η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης (1,9%) που εξακολουθεί να παρουσιάζει ανθεκτικότητα, η αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (2,2% συνολικά, -0,2% για υπηρεσίες και 1,7% για αγαθά) και η αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης (0,7%). Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου μειώθηκαν κατά 3,2% αντανakλώντας την μείωση επενδυτικών δαπανών σε κατοικίες και κατασκευές. Αρνητική ήταν η συμβολή των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (αύξηση 2,4% συνολικά). Εξαιτίας του ραγδαία επιδεινούμενου διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος το Γραφείο αναθεώρησε ελαφρώς προς τα κάτω την βασική εκτίμηση για τον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ του έτους 2025 στο 2,2% (από 2,3% στην Έκθεση του Μαρτίου 2025).

Ο πληθωρισμός (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) παραμένει ανθεκτικός, αρκετά πάνω από τον μέσο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη (1,9%), και [ανήλθε τον Μάιο του 2025 στο 3,3%](#), σημαντικά αυξημένος τόσο σε σχέση με τον Μάιο του 2024 (2,4%) όσο και σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (2,6%). Οι ανοδικές πιέσεις στις τιμές προκύπτουν από τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης, ενώ ανακόπηκε και η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού τροφίμων. Οι προσπάθειες ενίσχυσης του ανταγωνισμού όπως και η ανίχνευση και αποτροπή τιμολόγησης σε συνθήκες ολιγοπωλιακής αγοράς θα πρέπει να εντατικοποιηθούν, όπως έχουμε αναφέρει στις προηγούμενες Εκθέσεις του Γραφείου.

Σχετικά με τις δημοσιονομικές επιδόσεις, το επίσημο δημοσιονομικό αποτέλεσμα (ισοζύγιο) της Γενικής Κυβέρνησης για το 2024 σε όρους ESA διαμορφώθηκε στα 3.181 εκατ. ευρώ, ή 1,3% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε στα 11.401 εκατ. ευρώ, ή 4,8% του ΑΕΠ. Για το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου 2025 το Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές καταγράφει πλεόνασμα 4.934 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 1.575 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός παρουσιάζει ταμειακό Πρωτογενές Πλεόνασμα 5.148 εκατ. ευρώ αυξημένο κατά 1.866 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2024. Τα φορολογικά έσοδα παρουσιάζουν σημαντική αύξηση, με κύριες πηγές αυτής να αποτελούν ο φόρος εισοδήματος κατά 1.352 εκατ. ευρώ, και οι φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών κατά 737 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων ο ΦΠΑ κατά 708 εκατ. ευρώ). Στην πλευρά των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού παρατηρείται μείωση κατά 1.579 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2024, η οποία αποδίδεται στην μείωση των δαπανών ΠΔΕ και ΤΑΑ κατά 1.140 εκατ. ευρώ καθώς και των τόκων κατά 167 εκατ. ευρώ, ενώ οι πρωτογενείς δαπάνες μειώθηκαν κατά 271 εκατ. ευρώ.

Ένα αξιοσημείωτο γεγονός αποτελεί η πρόσφατη αύξηση της Ευρωπαϊκής παρουσίας στο ελληνικό εμπορικό τραπεζικό σύστημα. Η εξέλιξη αυτή συνεισφέρει στον βαθμό εξωστρέφειας του τραπεζικού συστήματος, ενισχύοντας τις προοπτικές για προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και αύξηση διασυνοριακών τραπεζικών συνεργασιών στο μέλλον. Αποτελεί επίσης ένδειξη για βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης της Ευρωπαϊκής τραπεζικής κοινότητας στην Ελληνική οικονομία, κάτι που συνδέεται και με την απόκτηση της επενδυτικής βαθμίδας.

Αναφορικά με την πρόοδο υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων του ΤΑΑ επισημαίνονται καθυστερήσεις οι

οποίες, εάν δεν ξεπεραστούν, πιθανόν να έχουν αρνητική επίπτωση τόσο στον ρυθμό ανάπτυξης όσο και στον χρόνο ανάκαμψης του κεφαλαιακού αποθέματος της οικονομίας, όπως είχε επισημανθεί στην Έκθεση του Μαρτίου 2025. Αιτίες των καθυστερήσεων αυτών ενδέχεται να σχετίζονται με τομείς οι οποίοι, όπως αναφέρεται στις πρόσφατες προτάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Council Recommendation) της 4 Ιουνίου 2025 (2025 European Semester), χρήζουν βελτίωσης. Στις προτάσεις αυτές του Συμβουλίου επισημαίνονται, μεταξύ άλλων, η ανάγκη για ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης, επιτάχυνση στον χρόνο απονομής δικαιοσύνης που, παρά τις πρόσφατες βελτιώσεις, παραμένει από τους μεγαλύτερους στην ΕΕ, αξιοποίηση της πλατφόρμας Strategic Technologies for Europe Platform (STEP) για επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς, και βελτίωση της εκπαίδευσης και ποιότητας των δεξιοτήτων.

Καθώς το Γραφείο θέλει να συνεισφέρει στον δημόσιο διάλογο πάνω στο επίκαιρο οικονομικό ζήτημα της δασμολογικής πολιτικής των ΗΠΑ και των επιπτώσεών της, στην παρούσα Έκθεση δίνεται έμφαση στις επιπτώσεις των δασμών που επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ. Αρχικά, παρατίθενται τα αποτελέσματα της πρόσφατης (19 Μαΐου 2025) [μελέτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#) σχετικά με τις μακροοικονομικές επιπτώσεις των δασμών στην ΕΕ, με τη χρήση προσομοιώσεων βάσει υποθετικών σεναρίων σχετικά με τη στροφή των ΗΠΑ προς τον προστατευτισμό και τα ενδεχόμενα αντισταθμιστικά μέτρα. Σύμφωνα με ένα σενάριο στην εν λόγω μελέτη, η επιβολή δασμών μονομερώς θα έχει ως συνέπεια την μείωση του ΑΕΠ της ΕΕ κατά 0,2% κάθε έτος από το 2025 έως το 2027, κυρίως λόγω των ασθενέστερων εξαγωγών. Ωστόσο, οι αρνητικές επιπτώσεις θα μετριαστούν από το γεγονός ότι οι Ευρωπαίοι εξαγωγείς κερδίζουν μερίδιο αγοράς σε τρίτες χώρες εις βάρος των Αμερικανών εξαγωγέων. Σύμφωνα με ένα άλλο σενάριο της ίδιας μελέτης το οποίο αφορά συμμετρικά αντίμετρα από όλους τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ, αντίμετρα από την ΕΕ και όλους τους άλλους εμπορικούς εταίρους θα ήταν επιζήμια για το ΑΕΠ των ΗΠΑ, της ΕΕ και του υπόλοιπου κόσμου.

Στη συνέχεια, η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει ενδεικτικά αποτελέσματα μιας ευρύτερης ερευνητικής μελέτης του Γραφείου που επιδιώκει να προσδιορίσει τις άμεσες επιπτώσεις των δασμών στις εξαγωγές της χώρας μας, λαμβάνοντας υπόψη το αντίστοιχο γεγονός της επιβολής δασμών από τις ΗΠΑ κατά το διάστημα 2018-2019. Καθώς η επιβολή δασμών είναι επίκαιρη, αφορά τις εξαγωγές που συνιστούν βασική συνιστώσα τόσο της ανάπτυξης της οικονομίας όσο και της κατάστασης του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας, και θέλοντας να διατυπώσουμε προτάσεις πολιτικής ενίσχυσης των εξαγωγικών κλάδων και

επιχειρήσεων, το Γραφείο προχώρησε σε ποσοτικοποίηση των άμεσων επιπτώσεων των δασμών για 17 κλάδους εξαγωγών για το διάστημα 2018–2021, μετά την επιβολή επιπρόσθετων δασμών από τις ΗΠΑ το 2018 και 2019. Υπό τον περιορισμό της διαθεσιμότητας συγκεκριμένων στατιστικών δεδομένων σε επίπεδο κλάδου και επιχειρήσεων, και με τη χρήση ενός εμπειρικού υποδείγματος, διαπιστώσαμε τα εξής. Πρώτον, στο σύνολο των κλάδων που εξετάσαμε οι επιπτώσεις των δασμών στις ελληνικές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ ήταν περιορισμένες. Δεύτερον, εντοπίσαμε συγκεκριμένους κλάδους που είχαν αρνητικές μέσες επιπτώσεις, όπως τα “παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα εκτός από ελιές”, “Τσιμέντα υδραυλικά”, “Ορυκτά καύσιμα” και “Τεχνουργήματα από χάλυβα”. Τρίτον, εντοπίσαμε και κλάδους με θετικές μέσες επιπτώσεις, όπως το “Αργίλιο” και τα “Μηχήματα”. Οι κλάδοι με θετικές επιπτώσεις χαρακτηρίζονται από ευελιξία στην αντιμετώπιση ή αποφυγή των δασμών (tariff avoidance strategies), ενώ οι κλάδοι με αρνητικές επιπτώσεις απαιτούν ενίσχυση προκειμένου να δημιουργήσουν νέες εξαγωγικές αγορές ή να υιοθετήσουν ανταγωνιστικές πολιτικές τιμολόγησης, απορροφώντας μέρος των δασμών. Στο πλαίσιο αυτό, διατυπώνουμε προτάσεις πολιτικής για την ενίσχυση των κλάδων που είναι πιο ευάλωτοι σε δασμούς, υπό το πρίσμα ότι οι εξαγωγές συνεισφέρουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη και στο εμπορικό ισοζύγιο.

Summary

The year 2025 is emerging as a significant period of conflict, marked by both geopolitical tensions and economic challenges. Recent global events, particularly in the Middle East, have heightened geopolitical risks, which are impacting international financial markets. The consequences of this increased uncertainty are already evident in the economic performance of leading economies. Despite these challenges, the Greek economy maintains its upward trajectory, reflected in robust fiscal performance and growing investor confidence. As a result of this progress and a reduction in public debt, SP Global Ratings upgraded Greece's long- and short-term local and foreign currency sovereign credit rating to "BBB/A-2" from "BBB-/A-3", maintaining a stable outlook. To close the income gap with the European average and maintain strong growth beyond 2026, Greece must focus on enhancing its competitiveness and boosting labor productivity through capital-intensive investments in innovation and manufacturing. Key to achieving these objectives are the modernization of public administration, the codification of regulatory and legal processes, a commitment to fiscal prudence, and the strategic use of fiscal space to enhance productive capacity.

Based on flash estimates from the Hellenic Statistical Authority (ELSTAT), real GDP in Greece experienced a y-on-y growth of 2.2% in the first quarter of 2025, while the Eurozone recorded a growth rate of 1.5%. Main drivers of this growth include strong private consumption, which rose by 1.9%, and exports of goods and services, which increased by a total of 2.2% (with services declining by 0.2% and goods rising by 1.7%). Additionally, public consumption grew by 0.7%. However, fixed capital investments saw a 3.2% decline, reflecting a reduction in spending on dwellings and structures. The rise in imports of goods and services, which increased by 2.4%, negatively impacted overall growth. Due to the adverse global conditions, we have slightly revised our 2025 real GDP forecast down to 2.2% from 2.3% as reported in March 2025.

Inflation, measured by the annual percentage change in the Harmonized Index of Consumer Prices (HICP), remains robust and significantly higher than the Eurozone average of 1.9%. In May 2025, inflation reached 3.3%, up from 2.4% in May 2024 and from 2.6% the previous month. This increase can be attributed to higher costs in services and housing, along with a reversal of the previous trend

of declining food inflation. As highlighted in previous PBO Reports, effective measures to control inflation should focus on enhancing competition and addressing oligopolistic pricing practices through regulatory authorities.

Turning to fiscal developments, the official General Government ESA fiscal result for 2024 reached 3.181 million euros, representing 1.3% of GDP. The Primary Balance stood at 11.401 million euros, or 4.8% of GDP. For the period from January to April 2025, the consolidated Primary Balance of the General Government, after adjustments, recorded a surplus of 4.934 million euros, an increase of 1.575 million euros compared to the same period in 2024. The State Primary Balance showed a surplus of 5.148 million euros, reflecting an improvement of 1.866 million euros from the corresponding period in 2024.

Total tax revenue marked a significant increase, primarily driven by income tax, which contributed 1.352 million euros, and taxes on goods and services, which amounted to 737 million euros (with 708 million euros coming from value-added tax, VAT). State Budget expenditure declined by 1.579 million euros compared to the corresponding (January – April) period in 2024. This reduction is attributed to a decrease of 1.140 million euros in Public Investment Program and RRF expenditures, as well as in interest payments of 167 million euros, while primary expenditure decreased by 271 million euros. The recent upgrade of Greece’s credit rating to investment grade, combined with growing European involvement in its commercial banking industry, underscores a more outward-looking Greek banking sector and signals promising opportunities for future international partnerships and investments.

RRF-funded investments are underway, but ongoing delays present a threat to economic growth. Furthermore, as highlighted in our March 2025 Report, prolonged setbacks could protract the time needed for the capital stock to return to its 2010 level. Factors contributing to these delays are associated with key challenges faced by the Greek economy, addressed in the recent (4 June 2025) Council Recommendations of 2025 European Semester. By-and-large, these recommendations focus on public administration, regulatory burdens, entry barriers to product and service markets, the fragmentation of research policy and lengthy judicial proceedings, and the Strategic Technologies for Europe Platform (STEP) which provides the opportunity to invest in a key EU strategic priority by strengthening competitiveness.

Finally, in the present Report, we wish to contribute to the contemporary issue of the direct implica-

tions of the U.S. tariffs on Greek exports. For this purpose, we initially discuss the macroeconomic implications of tariffs on the EU, based on the recent (19 May 2025) [research study by the EC](#). The study considers simulation-based tit-for-tat scenarios. One such scenario concludes that unilateral tariffs cause a reduction in GDP of the U.S. and the E.U by 0.2% annually over the period 2025-2027, mainly due to due weaker exports.

However, the negative impact on the E.U. will be mitigated as European exporters are expected to gain market share in other countries at the expense of their American competitors. Assuming bilateral symmetric measures between the U.S. and its trade partners, a second scenario leads to a detrimental GDP impact for the U.S., the E.U., and the rest of the world. We also report on results from a wider research exercise undertaken by PBO, aiming at quantifying the direct impact of U.S. tariffs on Greek exports. Our motivation arises from the fact that the U.S. tariff policy is both a contemporary issue and is linked with the value of exports, an important determinant of growth and the trade balance. Based on a similar “experiment” of U.S. tariff imposition in 2018-2019, we seek to quantitatively assess the direct impact on a set of Greek industries exporting to the U.S. and to identify individual industries which are more vulnerable than others.

Our final objective is to propose export trade finance measures specifically for those industries or firms which face tariff exposure. Subject to availability of specific industry- and firm-level statistical data and utilizing a state of the art empirical approach, our results are summarized as follows: We identified industries that experienced a negative and statistically significant average impact, as well as those that demonstrated a positive and statistically significant average impact. To develop new export markets and be able to competitively price their exports therein, the industries facing negative impacts should receive targeted export financing support. Conversely, the industries with positive impacts seem more adaptable in implementing tariff avoidance strategies or absorbing the effects of tariffs on market prices.

1. Μακροοικονομικό Περιβάλλον και Προοπτικές

1.1. Διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις

Η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής. Τα πρώτα σημάδια στις εμπορικές ροές και τις κεφαλαιαγορές, που πηγάζουν από τις απειλές ενός εκτεταμένου εμπορικού πολέμου, έχουν γίνει αισθητά, ενώ ταυτόχρονα ξέσπασε μία νέα πολεμική σύρραξη στη Μέση Ανατολή. Η τρέχουσα κατάσταση προσθέτει μια απρόβλεπτη πηγή αστάθειας στην παγκόσμια οικονομία και ενισχύει τη γενική εικόνα της οικονομικής ανασφάλειας. Ο πληθωρισμός, αν και έχει αποκλιμακωθεί από τα ιστορικά υψηλά των προηγούμενων ετών, ακολουθεί ασταθή πορεία προς τους στόχους των κεντρικών τραπεζών καθώς οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες εισέρχονται σε μία νέα περίοδο αστάθειας. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο [ΔΝΤ](#) στην έκθεση του Απριλίου, προέβλεπε την παγκόσμια ανάπτυξη να διαμορφωθεί στο 2,8% για το 2025 και 3,0% το 2026, ελαφρώς μειωμένη σε σχέση με την πρόβλεψη του Ιανουαρίου 2025 (3,3% και για τα δυο έτη). Ο ΟΟΣΑ, στην πρόσφατη [επικαιροποίηση των προβλέψεων του τον Ιούνιο του 2025](#), αναθεώρησε προς τα κάτω τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας για το 2025 και το 2026, εξαιτίας των δασμών και της πολιτικής αβεβαιότητας. Συγκεκριμένα, εκτιμά ότι η παγκόσμια οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 2,9% το 2025 και το 2026 (έναντι 3,1% και 3,0% αντίστοιχα στην προηγούμενη πρόβλεψη).

Η ανάπτυξη στις Ηνωμένες Πολιτείες αναμένεται να επιβραδυνθεί, με την πρόβλεψη του [ΟΟΣΑ](#) για τον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ να ανέρχεται στο 1,6% το 2025 και στο 1,5% για το 2026, αναθεωρημένη προς τα κάτω κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες και κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με τις [προβλέψεις του Μαρτίου 2025](#).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις [προβλέψεις του Μαΐου](#) για την οικονομία της ΕΕ περιγράφει ένα περιβάλλον υποτονικής ανάπτυξης, επηρεασμένο από την αυξημένη αβεβαιότητα που δημιουργεί η αστάθεια των εμπορικών πολιτικών. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,1% στην ΕΕ και 0,9% στην Ευρωζώνη το 2025, με μικρή ενίσχυση στο 1,5% και 1,4% αντίστοιχα για το 2026. Ο πληθωρισμός επιβραδύνεται ταχύτερα από το αναμενόμενο, με τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης να αναμένεται να φτάσει τον στόχο της ΕΚΤ μέχρι τα μέσα του 2025 και να υποχωρήσει στο 1,7% το 2026, ενώ στην ΕΕ προβλέπεται να μειωθεί στο 1,9%. Η κατανάλωση παραμένει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από αυξήσεις στους μισθούς και την απασχόληση, με την ανεργία στην ΕΕ να εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει στο ιστορικό χαμηλό του 5,7% έως το 2026 (6,1% για την

Ευρωζώνη). Ωστόσο, η εξωτερική ζήτηση για ευρωπαϊκά αγαθά εξασθενεί, λόγω των παγκόσμιων εμπορικών εντάσεων και της μειωμένης ανταγωνιστικότητας, περιορίζοντας τις εξαγωγές. Οι επενδύσεις και η κατανάλωση επηρεάζονται αρνητικά από την αβεβαιότητα και τις αυστηρότερες χρηματοδοτικές συνθήκες. Η δημοσιονομική πολιτική αναμένεται επίσης να καταστεί γενικά ουδέτερη το 2025, με το δημοσιονομικό έλλειμμα της ΕΕ να φτάνει το 3,4% του ΑΕΠ το 2026 (3.3% για Ευρωζώνη) και το δημόσιο χρέος να αυξάνεται στο 84,5% (91% για ευρωζώνη). Οι βασικοί κίνδυνοι για την οικονομική προοπτική είναι καθοδικοί, κυρίως λόγω αβεβαιότητας των εμπορικών πολιτικών για τους δασμούς αφενός, και της νέας ανάφλεξης στην Μέση Ανατολή αφετέρου, που βραχυχρόνια θα δημιουργήσει σημαντικούς κραδασμούς στις κεφαλαιαγορές ενώ θα επιτείνει και τις αρνητικές συνέπειες της αβεβαιότητας στις επενδύσεις και την κατανάλωση.

Συνολικά, οι παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές παραμένουν αβέβαιες, καθώς γεωπολιτικές εντάσεις, εμπορική αβεβαιότητα και δημοσιονομικοί περιορισμοί θα συνεχίσουν να επηρεάζουν το οικονομικό περιβάλλον τα επόμενα χρόνια.

Διεθνές Μακροοικονομικό Περιβάλλον και Προοπτικές

Το παγκόσμιο οικονομικό κλίμα παρουσιάζει ραγδαία επιδείνωση λόγω της συνεχιζόμενης κλιμάκωσης των εμπορικών εντάσεων και της ανάφλεξης στη Μέση Ανατολή^α. Τα παραπάνω δημιουργούν αβεβαιότητα μεγαλύτερης έντασης, ραγδαίες μεταβολές στις χρηματαγορές, σημαντική αύξηση στα ασφάλιστρα κινδύνου διακίνησης πετρελαίου, δυσμενείς συνθήκες για το διεθνές εμπόριο, επιβράδυνση της ανάπτυξης και απώλεια εμπιστοσύνης επενδυτών και νοικοκυριών, ενώ αν ενταθούν και διαρκέσουν, απειλούν με ένα νέο πληθωριστικό κύμα. Η επιβολή ευρείας κλίμακας δασμών από τις Ηνωμένες Πολιτείες και τα αντίμετρα από άλλες χώρες έχουν αποσταθεροποιήσει το διεθνές εμπόριο και έχουν επηρεάσει αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως. Η ανάγκη για σταθερότητα, διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και διεθνή συνεργασία είναι επιτακτική, καθώς μόνο μέσα από συντονισμένες πολιτικές μπορεί να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη, να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα και να βελτιωθούν οι προοπτικές για την παγκόσμια ανάπτυξη. Η ΕΕ καλείται να δράσει άμεσα και συντονισμένα: αποφυγή περαιτέρω εμπορικής διάσπασης, με συνδυασμό δημοσιονομικής υπευθυνότητας και ενίσχυσης επενδύσεων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για αύξηση της παραγωγικότητας και βιώσιμη ανάπτυξη.

^αΜια σύντομη αναφορά στο ενδεχόμενο επιδείνωσης της κρίσης στη Μέση Ανατολή είχε γίνει στην Έκθεση Δ Τριμήνου 2023 σελ. 18.

1.2. Η Μακροοικονομική επίδραση των δασμών των ΗΠΑ στην ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέτασε τις μακροοικονομικές επιπτώσεις των αυξήσεων των δασμών των ΗΠΑ στην ΕΕ. Στη μελέτη παρουσιάζονται εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις των ανακοινώσεων της αύξησης των δασμών από τις ΗΠΑ έως τις 2 Απριλίου 2025, παράλληλα με υποθετικά συμμετρικά αντίμετρα από τις πληγείσες χώρες ή εμπορικά μπλοκ. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η επιβολή δασμών αποδυναμώνει την οικονομία των ΗΠΑ, ενώ επιφέρει επίσης μέτριες αρνητικές επιπτώσεις στο ΑΕΠ της ΕΕ. Μια γενικευμένη πολιτική αντιποίνων του τύπου "μία σου και μία μου" (tit-for-tat) επιδεινώνει περαιτέρω τις αρνητικές επιπτώσεις τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην ΕΕ. Πέρα από τις άμεσες συνέπειες των δασμών, η αυξανόμενη αβεβαιότητα και η απώλεια εμπιστοσύνης των επενδυτών στην οικονομία των ΗΠΑ επιδεινώνουν τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες μέσω της σύσφιξης των χρηματοδοτικών συνθηκών.

Πιο συγκεκριμένα η μελέτη παρουσιάζει τρία υποθετικά σενάρια που σχετίζονται με τη ραγδαία στροφή των ΗΠΑ προς τον προστατευτισμό στην εμπορική τους πολιτική και τα ενδεχόμενα αντισταθμιστικά μέτρα. Το πρώτο σενάριο ανταναχλά τις ανακοινώσεις των ΗΠΑ έως και τις 2 Απριλίου 2025, και περιλαμβάνει σημαντικές μονομερείς αυξήσεις δασμών στις εισαγωγές αγαθών στις ΗΠΑ σε σχεδόν όλους τους εμπορικούς εταίρους. Δεδομένου ότι οι μακροπρόθεσμες προοπτικές παραμένουν αβέβαιες, η αύξηση των δασμών θεωρείται ότι θα διατηρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, αν και όχι μόνιμα. Στο δεύτερο σενάριο, οι προσομοιώσεις περιλαμβάνουν τις επιπτώσεις συμμετρικών αντιποίνων από άλλες χώρες, στο πλαίσιο μιας υποθετικής παγκόσμιας κλιμάκωσης μέτρων tit-for-tat. Οι εκτεταμένες ανακοινώσεις δασμών από τις ΗΠΑ, καθώς και η αβεβαιότητα σχετικά με την εφαρμογή τους, προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές, με τους επενδυτές να απαιτούν υψηλότερα ασφάλιστρα κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε δολάρια. Το τρίτο σενάριο, επομένως, απεικονίζει τον αντίκτυπο των μεταβολών στα ασφάλιστρα κινδύνου των ΗΠΑ, επιπλέον των καθαρών επιδράσεων των μονομερών δασμών.

Σύμφωνα με το πρώτο σενάριο, η επιβολή δασμών μονομερώς, θα έχει ως συνέπεια την μείωση του ΑΕΠ της ΕΕ κατά 0,2% κάθε έτος από το 2025 έως το 2027, κυρίως λόγω των ασθενέστερων εξαγωγών.¹ Οι εξαγωγές αναμένεται να μειωθούν κατά 1,1-1,5% στο ίδιο διάστημα, καθώς οι ΗΠΑ είναι μια από τις μεγαλύτερες αγορές εξαγωγών για την ΕΕ. Ωστόσο, οι αρνητικές επιπτώσεις θα μετριαστούν από το γεγονός ότι οι Ευρωπαίοι εξαγωγείς αφενός κερδίζουν μερίδιο αγοράς σε τρίτες χώρες εις βάρος των Αμερικανών εξαγωγέων, οι οποίοι

¹ Οι μεταβολές αφορούν αποκλίσεις σε σχέση με το βασικό σενάριο χωρίς δασμούς.

γίνονται λιγότερο ανταγωνιστικοί λόγω του ισχυρότερου δολαρίου και του υψηλότερου κόστους εισαγόμενων εισροών, και αφετέρου κερδίζουν επίσης μερίδιο αγοράς στις ΗΠΑ εις βάρος των Κινέζων εξαγωγέων που αντιμετωπίζουν δυσανάλογα υψηλότερους δασμούς. Παράλληλα, το εμπορικό ισοζύγιο της ΕΕ μειώνεται κατά περίπου 0,3 ποσοστιαίες μονάδες κάθε έτος ενώ η αναμενόμενη ύφεση συνοδεύεται από μία ήπια μείωση του πληθωρισμού. Επιπλέον, οι όροι εμπορίου επιδεινώνονται σταθερά, -1,1% το 2025, -1,0% το 2026 και -0,9% το 2027. Η επιδείνωση αυτή σημαίνει ότι οι ευρωπαϊκές εξαγωγές ανταλλάσσονται πλέον με λιγότερα εισαγόμενα αγαθά, καθιστώντας την ΕΕ «φτωχότερη» σε όρους εμπορικής ανταλλαγής. Το αποτέλεσμα είναι μείωση της αγοραστικής δύναμης των ευρωπαϊκών εισοδημάτων και πτώση του πραγματικού ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος κατά 0,4%, γεγονός που θα έχει επιπτώσεις και στην κατανάλωση της ΕΕ.

Το δεύτερο σενάριο αφορά συμμετρικά αντίμετρα από όλους τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ. Αντίμετρα από την ΕΕ και όλους τους άλλους εμπορικούς εταίρους θα ήταν επιζήμια για το ΑΕΠ των ΗΠΑ, της ΕΕ και του υπόλοιπου κόσμου. Το γενικό συμπέρασμα ότι οι δασμοί πλήττουν την οικονομία της χώρας που τους επιβάλλει ισχύει επίσης και για τους ανταποδοτικούς δασμούς. Εκτός από την επιδείνωση των απωλειών του ΑΕΠ των ΗΠΑ σε σύγκριση με το βασικό σενάριο, τα αντίμετρα αυξάνουν περαιτέρω τις απώλειες του ευρωπαϊκού ΑΕΠ, στο 0,3-0,4%, παρά το γεγονός ότι μετριαζουν την πτώση στο εμπορικό ισοζύγιο της ΕΕ. Παράλληλα, η απώλεια στους όρους εμπορίου της ΕΕ εξαλείφεται, οπότε το πραγματικό διαθέσιμο ακαθάριστο εισόδημα της ΕΕ μειώνεται κάπως λιγότερο σε αυτό το σενάριο.

Σύμφωνα με το τρίτο σενάριο μια μείωση του βαθμού εμπιστοσύνης στην οικονομία των ΗΠΑ και η αυξανόμενη αβεβαιότητα επιδεινώνουν περαιτέρω τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες. Η αντίδραση των χρηματοπιστωτικών αγορών μετά την ανακοίνωση της 2ας Απριλίου (π.χ. ο ασυνήθιστος συνδυασμός πτώσης του δολαρίου και αύξησης των αποδόσεων των αμερικανικών κρατικών ομολόγων) φαίνεται να υποδηλώνει ότι τέτοιες δυνάμεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Για να αποτυπωθούν ποιοτικά οι επιπτώσεις, οι ερευνητές της μελέτης θεωρούν μια αύξηση του ασφάλιστρο κινδύνου στα περιουσιακά στοιχεία και τις επενδύσεις κεφαλαίου που είναι σε δολάρια ΗΠΑ, επιπλέον των μονομερών αυξήσεων δασμών από τις ΗΠΑ που αναφέρθηκαν στο πρώτο σενάριο. Ελλείψει συγκρίσιμου προηγούμενου, η ακριβής ποσοτικοποίηση δεν είναι εφικτή, επομένως η άσκηση είναι καθαρά ενδεικτική. Για την ΕΕ, οι συνέπειες από τις διαταραχές στο ασφάλιστρο κινδύνου είναι πιο περιορισμένες, εφόσον η απώλεια εμπιστοσύνης αφορά κυρίως τις ΗΠΑ. Το ισχυρότερο ευρώ επιβαρύνει το εμπορικό ισοζύγιο, αλλά ταυτόχρονα οι επενδύσεις καθίστανται σχετικά πιο ελκυστικές στην Ευρώπη, με αποτέλεσμα η επίδραση στο ΑΕΠ να παραμένει παρόμοια με το πρώτο σενάριο.

Πλαίσιο Α: Δασμολογική πολιτική ΗΠΑ και ελληνικές εξαγωγές

Εισαγωγή

Η πρόσφατη δασμολογική πολιτική των ΗΠΑ έχει δημιουργήσει ενδιαφέρον για τις άμεσες επιπτώσεις των επιπρόσθετων δασμών στις εξαγωγές της Ελλάδας προς τις ΗΠΑ. Χρησιμοποιώντας το ανάλογο γεγονός της επιβολής επιπρόσθετων δασμών από τις ΗΠΑ κατά το διάστημα 2018-2019, στο παρών Πλαίσιο εξετάζουμε τις άμεσες επιπτώσεις των δασμών στις εξαγωγές της Ελλάδας προς τις ΗΠΑ. Με στατιστικά στοιχεία σε επίπεδο “κλάδου” (“industry-level”) και την εφαρμογή ενός εμπειρικού υποδείγματος Difference-in-Differences (“DiD”), προσδιορίζουμε την ευαισθησία των εξαγωγών της Ελλάδας προς τις ΗΠΑ κατά την περίοδο 2018-2021. Η πλήρης ανάλυση θα δημοσιευθεί σε δοκίμιο εργασίας του Γραφείου.

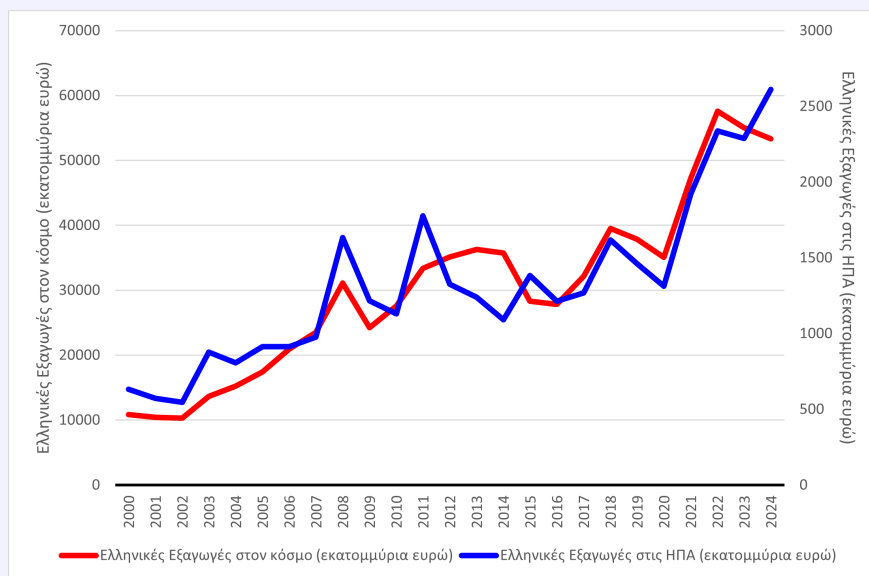
Το 2018 οι ΗΠΑ επέβαλαν επιπρόσθετο δασμό 25% σε προϊόντα χάλυβα και 10% σε προϊόντα αργιλίου (aluminum) που εισάγονταν στις ΗΠΑ.^a Το 2019, ως αντίποινα για επιδοτήσεις στην ευρωπαϊκή αεροπορική βιομηχανία^b, επιπρόσθετοι δασμοί^c επιβλήθηκαν σε βάρος ελληνικών εξαγωγών. Οι κλάδοι που αντιμετώπισαν τους δασμούς αυτούς ήταν, μεταξύ άλλων, αυτοί των αγροδιατροφικών προϊόντων, συσκευασμένων φρούτων και λαχανικών, τσιμέντου, κρασιού, μηχανημάτων και μηχανών, ηλεκτρικών συσκευών, φαρμάκων, και ορυκτών καυσίμων. Από τη λίστα των ελληνικών προϊόντων που ήταν αντικείμενο δασμών, με βάση την ιστοσελίδα του Εμπορικού Αντιπροσώπου των ΗΠΑ (USTR)^d, τρία προϊόντα εξαιρέθηκαν.^e Αυτά ήταν οι ελιές, το ελαιόλαδο, και το τυρί φέτα. Αυτά τα τρία προϊόντα αποτελούν το “γκρούπ ελέγχου” (control group) στο οικονομετρικό μας υπόδειγμα. Το control group χρησιμοποιείται για να εκτιμήσουμε και να κατανοήσουμε τι θα είχε συμβεί στους κλάδους που υπέστησαν τους δασμούς αν οι τελευταίοι δεν είχαν επιβληθεί, λειτουργώντας σαν καθρέφτης για να απομονώσουμε το πραγματικό αποτέλεσμα της επιβολής των δασμών.

Η εξαγωγική δραστηριότητα προσφέρει σημαντικά κέρδη για τις επιχειρήσεις. Η έκθεση στον διεθνή ανταγωνισμό προάγει τις οικονομίες κλίμακας και την παραγωγικότητα.^f Επιπλέον, η εξωστρέφεια έχει θετικές επιπτώσεις για τις αγορές εργασίας, καθώς οι εξαγωγικές επιχειρήσεις προσφέρουν συνήθως υψηλότερους μισθούς και απασχολούν εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό σε σύγκριση με τις μη εξαγωγικές. Δεδομένων αυτών των θετικών επιπτώσεων, είναι κρίσιμο να κατανοήσουμε πώς αντιδρά η συμπεριφορά

των εξαγωγών κατά τη διάρκεια περιόδων διεθνούς εμπορικής αναταραχής όπως η επιβολή των δασμών. Η ανάλυση της συμπεριφοράς των εμπορικών σχέσεων κατά τη διάρκεια τέτοιων γεγονότων είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη στρατηγικών που μπορούν να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των επιχειρήσεων και της Ελληνικής οικονομίας.

Ελληνικές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ και τον κόσμο, 2000 - 2024

Τα στατιστικά στοιχεία για τον προσδιορισμό και τη διαγραμματική απεικόνιση διαχρονικά των διμερών εξαγωγών (bilateral exports) από την Ελλάδα στις ΗΠΑ αντλήθηκαν από την ανοικτή βάση UN COM-TRADE DATABASE.⁹

Το παραπάνω διάγραμμα απεικονίζει, σε ετήσια βάση, τη διαχρονική πορεία των συνολικών Ελληνικών εξαγωγών (προς όλο τον κόσμο) (αριστερός κάθετος άξονας) και των εξαγωγών προς τις ΗΠΑ (δεξιός κάθετος άξονας) για το διάστημα 2000-2024. Οι συνολικές εξαγωγές της Ελλάδας το 2000 ήταν περί τα 10.85 δισ. Ευρώ. Οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ ήταν ύψους 0.63 δισ. Ευρώ, δηλαδή ποσοστό 5,82% επί του συνόλου των εξαγωγών. Ακολουθώντας μια ανοδική τάση, η οποία επιταχύνθηκε από το 2020, το 2024 οι συνολικές εξαγωγές ανήλθαν στο ποσό των 53.3 δισ. Ευρώ, ενώ οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ στο ποσό των 2.6 δισ. Ευρώ και σε ποσοστό το 4,9% περίπου επί του συνόλου.

Κλάδοι και κωδικοί συνδυασμένης ονοματολογίας (HS code classification)

HS code	Διεθνής ονομασία	Σύντομος χαρακτηρισμός
3	Fish and crustaceans, ...	Ψάρια
7	Edible vegetables and certain roots and tubers	Λαχανικά
8	Edible fruits and nuts	Φρούτα
9	Coffee, tea, mate, and spices	Ροφήματα
12	Oil seeds and oleaginous fruits;...	Ελαιώδεις Καρποί
20 excl 200570	Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants, excluding olives	Παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα εκτός από ελιές
2204	Wine, ... grape must other than that of heading 2009	Κρασιά
2523	Portland cement, ... in the form of clinkers	Τσιμέντα υδραυλικά
27	Mineral fuels, ...; mineral waxes	Ορυκτά καύσιμα
30	Pharmaceutical products	Φαρμακευτικά
68	Stone, ... similar materials, articles thereof	Υλικά
72	Iron and steel	Χάλυβας
73	Articles of iron or steel	Τεχνουργήματα από χάλυβα
76	Aluminum and articles thereof	Αργίλιο
84	Machinery and mechanical appliances, ...	Μηχανήματα
85	Electrical machinery and equipment ...	Ηλεκτρικές συσκευές
88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof	Αεροπλοία
200570	Olives, Prepared Or Preserved Otherwise ...	Ελιές
1509	Olive oil and its fractions, ...	Ελαιόλαδο
40690	Other cheese	Φέτα

Σημειώσεις: (1) Ο “σύντομος χαρακτηρισμός” γίνεται με βάση το [online Συναλλαγών της ΕΛΣΤΑΤ](#). (2) Ο κωδικός της “φέτας” είναι 04069032, αλλά για τον κωδικό αυτό δεν υπήρχαν στοιχεία. Στον κωδικό 040690 περιλαμβάνεται τόσο η φέτα όσο και τυριά όπως ένταμ, ..., γκούντα, αλλά και κεφαλογραβιέρα και κασέρι. Υποθέτοντας ότι οι Ελληνικές εξαγωγές τυριών όπως ένταμ, κλπ αλλά και κεφαλογραβιέρας είναι σχετικά περιορισμένες, κατά προσέγγιση, χαρακτηρίζουμε τον κωδικό αυτό ως “Φέτα”.

Επικεντρωνόμαστε σε 20 κλάδους με εξαγωγές προς τις ΗΠΑ για το διάστημα 2000-2024. Για το

2024, οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ αυτών των 20 κλάδων ανερχόταν στο ποσό των 1,98 δις Ευρώ, καλύπτοντας περίπου το 76% της συνολικής αξίας των εξαγωγών προς τις ΗΠΑ για το έτος αυτό.^h Ο παραπάνω πίνακας αναφέρει το κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας (HS, code) και τη διεθνή ονομασία των προϊόντων που αποτέλεσαν αντικείμενο ανάλυσης.

Άμεσες επιπτώσεις σε επίπεδο κλάδου

Για την ανάλυση των επιπτώσεων των δασμών χρησιμοποιούμε σύγχρονες οικονομετρικές τεχνικές. Τα τρία προϊόντα (ελιές, ελαιόλαδο, τυρί-φέτα) που εξαιρέθηκαν από το δασμό χρησιμοποιούνται ως control group. Το πάνελ των δεδομένων καλύπτει την περίοδο 2000 – 2021 (το 2021 είναι το τέλος της περιόδου των επιπρόσθετων δασμών). Υποθέτουμε ότι υπάρχει μία “treatment date” (έτος επιβολής δασμού), το 2018 (D^*), ότι το “treatment” (η επιβολή δασμού) διαρκεί μέχρι το 2021, και ότι το treatment αφορά τους 17 υπόλοιπους κλάδους. Στη συνέχεια, εξετάζουμε τα αποτελέσματα για επιμέρους κλάδους. Στο παρόν αναφέρουμε ενδεικτικά τις εκτιμήσεις για 7 από τους 17 κλάδους. Ο παρακάτω Πίνακας δίνει τα σχετικά αποτελέσματα.

Όπως φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα, η Μέση Επίπτωση για κάθε κλάδο είναι διαφορετική. Από τους επτά κλάδους του Πίνακα, τέσσερις παρουσίασαν μέση πτώση και τρεις μέση αύξηση. Οι τέσσερις κλάδοι που αντιμετώπισαν αρνητικές επιπτώσεις είναι οι HS 20 excl 200570 (Παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα εκτός από ελιές), HS 2523 (Τσιμέντα υδραυλικά), HS 27 (Ορυκτά καύσιμα), και HS 73 (Τεχνουργήματα από χάλυβα). Οι τρεις κλάδοι με σχετική αύξηση των εξαγωγών είναι οι: HS 68 (Υλικά) (μη στατιστικά σημαντική), HS 76 (Αργίλιο), και HS 84 (Μηχανήματα). Μια ενδεχόμενη ερμηνεία αυτού του ευρήματος είναι ότι οι εξαγωγείς των προϊόντων αυτών κατάφεραν να εφαρμόσουν στρατηγικές αποφυγής (αντιμετώπισης) των δασμών (tariff avoidance strategies) ή είχαν την ευελιξία να απορροφήσουν τις συνέπειές τους στις τιμές.ⁱ Συγκεκριμένα, η αύξηση εξαγωγών κατά 37% στον κλάδο Αργιλίου (σε σχέση με το control group) πιθανόν να προέρχεται από αιτήματα εξαίρεσης δασμών για προϊόντα αλουμινίου σε επίπεδες μορφές (HS 7606) και φύλλα (HS 7607), τα οποία χορηγήθηκαν για να αντισταθμίσουν την περιορισμένη εγχώρια παραγωγική ικανότητα στις Η.Π.Α. (Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2021). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021), η Ελλάδα κατέγραψε αύξηση 77% στις εξαγωγές αλουμινίου προς τις Η.Π.Α. μεταξύ 2018 και 2019, με τις αξίες εξαγωγών να αυξάνονται

κατά 54 εκατομμύρια δολάρια. Το αποτέλεσμα αυτό ενισχύεται και από την ανάλυση που διενεργούμε σε επίπεδο εταιρειών και δείχνει στατιστικά σημαντική αύξηση στην αξία των εξαγωγών προϊόντων Αργιλίου (HS76) μεταξύ 23% και 29% (σε σύγκριση με το control group).^j

HS code	Σύντομος Χαρακτηρισμός	Μέση Επίπτωση
20 excl 200570	Παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα εκτός από ελιές, 2008 - 2021	-0.15 (-2.13)
2523	Τσιμέντα υδραυλικά 2015 - 2021	-0.24 (-7.65)
27	Ορυκτά καύσιμα 2000 - 2021	-0.79 (-12.63)
68	Υλικά 2008 - 2021	0.10 (1.39)
73	Τεχνουργήματα από χάλυβα 2010- 2021	-0.85 (-13.28)
76	Αργίλιο 2004-2021	0.37 (6.18)
84	Μηχανήματα 2010 - 2021	0.22 (3.49)

Σημειώσεις: Εντός παρένθεσης παρατίθενται οι στατιστικές t οι οποίες προσδιορίζουν την σημαντικότητα των εκτιμήσεων.

Προτάσεις εξαγωγικής εμπορικής πολιτικής

Στο σύνολο των κλάδων, οι επιπτώσεις του επιπρόσθετου δασμού στις ελληνικές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ κατά την περίοδο 2018-2021 ήταν αρνητικές, αλλά μάλλον περιορισμένες. Ορισμένοι κλάδοι υπέστησαν πιο σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις. Δεδομένου ότι οι εξαγωγές αποτελούν σημαντική συνιστώσα της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, αλλά και περιορισμού του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, η ενίσχυση των πιο ευαίσθητων εξαγωγικών κλάδων και επιχειρήσεων θα ήταν σημαντική.

Η ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να διαφοροποιήσουν τις αγορές εξαγωγών τους και να εξερευνήσουν νέες διεθνείς ευκαιρίες είναι επίσης κρίσιμη για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι στις μεταβαλλόμενες εμπορικές πολιτικές. Όμως η προώθηση των εξαγωγών σε νέες εξαγωγικές αγορές συνεπάγεται κόστος (νέες διαφημιστικές δαπάνες, ευέλικτες τιμολογιακές πολιτικές στις νέες αγορές) και δημιουργεί πρόβλημα ταμειακών ροών. Ένα εργαλείο πολιτικής θα ήταν, συνεπώς, ο σχεδιασμός στοχευμένων στρατηγικών για την ενίσχυση των ταμειακών ροών των εξαγωγέων που επεκτείνονται σε νέες αγορές ως αντιμετώπιση των δασμών. Αυτές οι στρατηγικές θα παρέχουν κρίσιμη υποστήριξη στους εξαγωγείς που χρειάζονται να προωθήσουν τις πωλήσεις τους σε νέες διεθνείς αγορές λόγω των επιπτώσεων των δασμών. Ο τραπεζικός τομέας παίζει ζωτικό ρόλο στη διασφάλιση ότι αυτές οι στρατηγικές εκτελούνται αποτελεσματικά, προσφέροντας τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά εργαλεία για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να διαχειριστούν τη μετάβαση και να διατηρήσουν τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

Κατά συνέπεια, ο ρόλος της Ελληνική Εταιρείας Εξαγωγικών Πιστώσεων Α. Ε.– Export Credit Greece S.A. (ECG), θα πρέπει να ενισχυθεί ως προς την παροχή χρηματοδότησης, ασφάλισης πιστώσεων και εγγυήσεων για την προώθηση της διεθνοποίησης της ελληνικής οικονομίας.^k

^aΔασμοί “Ενότητας 232” (Section 232 tariffs).

^b<https://scarbroughglobal.com/section-301-tariffs-on-eu-products-may-increase-to-100/>

^cΔασμοί ‘Ενότητας 301’ (Section 301 tariffs).

^d<https://ustr.gov/issue-areas/enforcement/section-301-investigations/search>

^eΟρισμένοι κωδικοί αναφέρονται σε διαφορετικά μεγέθη συσκευασιών (λ.χ. για τον κωδικό 15091010, “Virgin olive oil ... under 18 kg”). Συνεπώς, ενδέχεται να υπάρχουν αποκλίσεις μεταξύ των προϊόντων που εξαιρέθηκαν και των προϊόντων που δεν εξαιρέθηκαν λόγω συσκευασίας. Επιπρόσθετα, ποτά όπως το κρασί με ποσοστό αλκοόλ πάνω από 14% εξαιρέθηκαν ενώ αυτά με ποσοστό αλκοόλ κάτω από 14% δεν εξαιρέθηκαν.

^fWagner, J., (2016), *Microeconometrics of International Trade*, World Scientific Publishing, London, UK.

^g<https://comtradeplus.un.org/>.

^hΤο ποσοστό προσεγγίζει το 80% των κατηγοριοποιημένων εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα ποσό περί τα 90 εκ. ευρώ ανήκουν σε μη-κατηγοριοποιημένες εξαγωγές.

ⁱMinondo A., (2024), How exporters neutralized an increase in tariffs, *World Economy*, 47, 1274 – 96.

^jΤα δεδομένα σε επίπεδο επιχείρησης περιλαμβάνουν στοιχεία ισολογισμών, την ημερομηνία ίδρυσης, την τοποθεσία και την κατάσταση ιδιοκτησίας καθώς και δείκτες πιστωτικού κινδύνου και έσοδα από εξαγωγές. Τα δεδομένα έχουν συλλεχθεί από την ICAP Group S.A, Orbis Europe, που διανέμεται από την Bureau van Dijk και Compustat Financials.

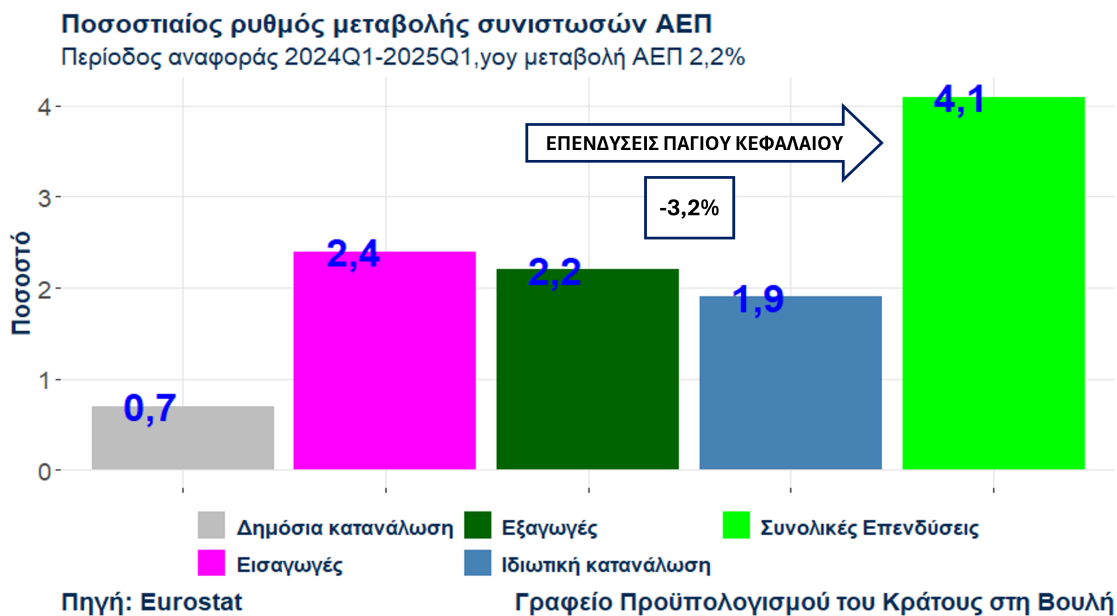
^kΗ ECG είναι η κρατική εταιρεία εξαγωγικών πιστώσεων που εποπτεύεται από τη Γενική Γραμματεία Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Διαφάνειας του Υπουργείου Εξωτερικών.

1.3. Εγχώριες εξελίξεις

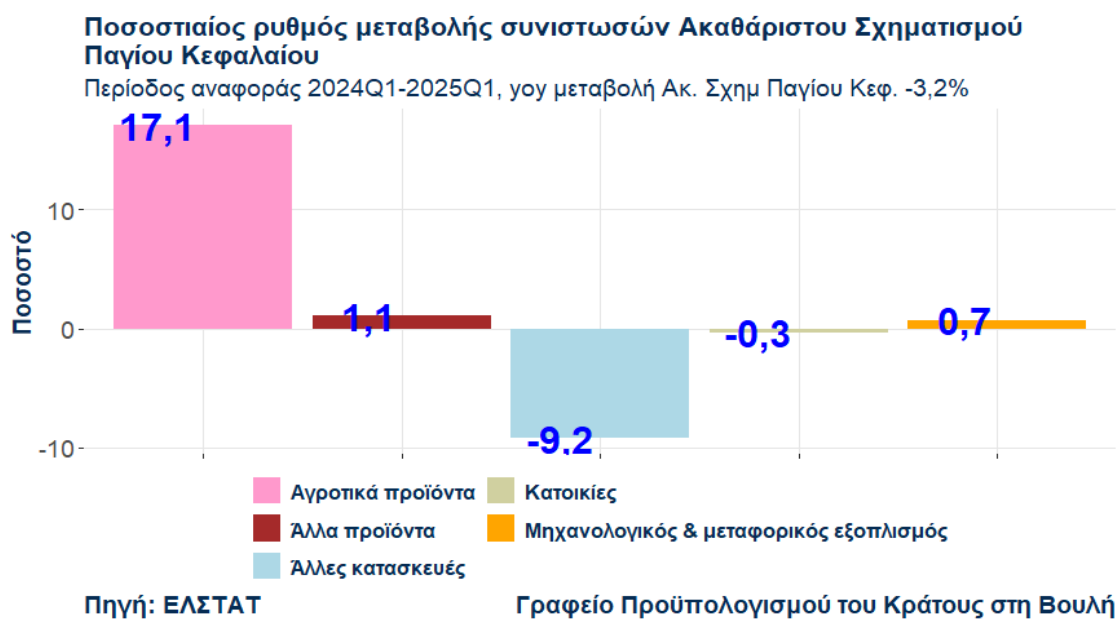
ΑΕΠ και συνιστώσες

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το πρώτο τρίμηνο του 2025 η ελληνική οικονομία συνέχισε την ανοδική της πορεία. Συγκεκριμένα, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) παρουσίασε αύξηση 2,2%

σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (έναντι αύξησης κατά 1,5% στην Ευρωζώνη). Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας, για το πρώτο τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2024, οφείλεται στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης (1,9%), στην αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (2,2% συνολικά, -0,2% για υπηρεσίες και 1,7% για αγαθά) και στην αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης (0,7%). **Η αύξηση των επενδύσεων (4,1%) οφείλεται, αποκλειστικά, στην αύξηση των αποθεμάτων.** Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, που προσθέτουν στο παραγωγικό δυναμικό της οικονομίας, μειώθηκαν κατά 3,2%.² Αρνητική ήταν η συμβολή των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (αύξηση 2,4% συνολικά, 3,8% για υπηρεσίες και 1,7% για αγαθά).

²Η μείωση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου σημαίνει ότι η πραγματική (αλλά άγνωστη με βάση τα προσωρινά διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ) συνεισφορά της μεταβολής των αποθεμάτων θα είναι θετική, καθότι η πραγματική αύξηση των συνολικών επενδύσεων είναι το άθροισμα των επιμέρους πραγματικών αυξήσεων των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου και της μεταβολής των αποθεμάτων σταθμισμένα έκαστο με το μερίδιό τους στις συνολικές επενδύσεις.

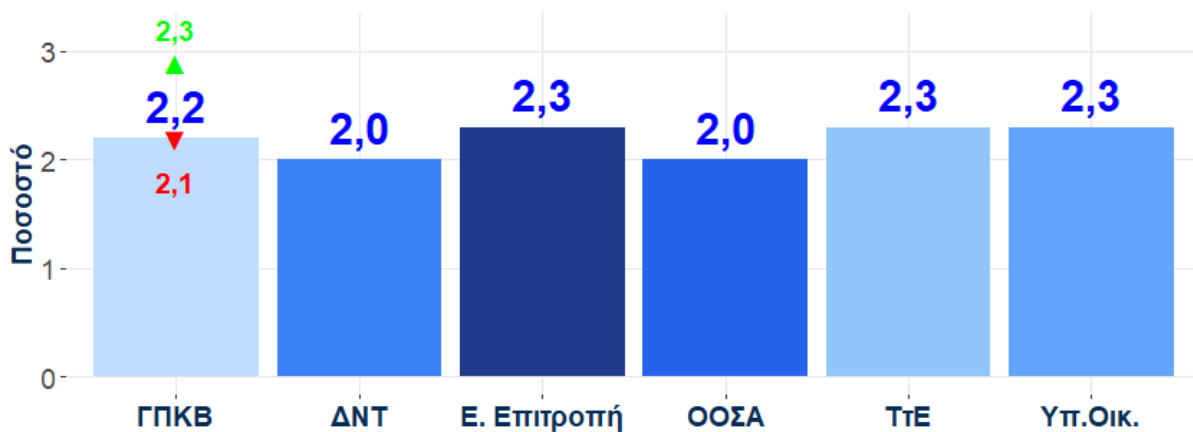

Η μείωση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου οφείλεται αφενός στην μειωμένη δαπάνη για άλλες κατασκευές (κτίρια και δομές πλην κατοικιών) κατά 9,2% και αφετέρου στη μείωση των δαπανών για κατοικίες κατά 0,3%. Αντίθετα, αυξημένες ήταν οι δαπάνες για τις κατηγορίες αγροτικά προϊόντα κατά 17,1%, άλλα προϊόντα κατά 1,1% (που αφορά δαπάνες για προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας), και για την κατηγορία Μηχανολογικός και Μεταφορικός Εξοπλισμός κατά 0,7% (-3,2% ο μεταφορικός εξοπλισμός, -10,2% ο εξοπλισμός τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας και 6,3% ο μηχανολογικός εξοπλισμός και οπτικά συστήματα).

Προβλέψεις ΑΕΠ για το 2025

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις [Εαρινές Προβλέψεις](#) για την Ελλάδα διατήρησε σταθερές τις προβλέψεις για το 2025 και 2026. Συγκεκριμένα, εκτίμησε μεγέθυνση 2,3% για το 2025 και 2,2% για το 2026 ενώ το [ΔΝΤ](#) (Απρίλιος 2025) αναθεώρησε ελαφρώς προς τα κάτω την μεγέθυνση στο 2,0% για το 2025 (από 2,1% τον Ιανουάριο) και στο 1,8% για το 2026. Ο [ΟΟΣΑ](#) (Ιούνιος 2025) αναθεώρησε προς τα κάτω τις προοπτικές με την εκτίμηση για την ανάπτυξη να έχει διαμορφωθεί στο 2,0% για το 2025 και 2,1% για το 2026 (από 2,2% και 2,5% αντίστοιχα στις προβλέψεις Δεκεμβρίου). Οι προβλέψεις των τριών οργανισμών βρίσκονται αρκετά κοντά μεταξύ τους όπως φαίνεται και από το παρακάτω διάγραμμα.

Προβλέψεις ρυθμού μεταβολής ΑΕΠ Διεθνών και Εγχώριων Οργανισμών Ορίζοντας Πρόβλεψης 2025

Πηγή: Ε. Επιτροπή, ΟΟΣΑ, ΔΝΤ, Υπ.Οικ., ΤτΕ, ΓΠΚΒ Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Το Υπουργείο Οικονομικών στην [Έκθεση Προόδου για την Ελληνική Οικονομία](#) για το 2025 εκτιμά μεγέθυνση 2,3% για το 2025. Η [Τράπεζα της Ελλάδος](#) (Νομισματική Πολιτική 2024-2025, Ιούνιος 2025) διατήρησε σταθερό τον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ στο 2,3% για το 2025 και στο 2,0% για το 2026 και 2,1% το 2027 (από 2,1% και 2,0% αντίστοιχα στις προηγούμενες προβλέψεις). Η επικαιροποιημένη βασική εκτίμηση του Γραφείου για τον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ για το 2025 αναθεωρήθηκε ελαφρώς προς τα κάτω στο

2,2%, με εύρος πρόβλεψης μεταξύ 2,1% και 2,3%. Η αναθεώρηση οφείλεται σε δύο πηγές αβεβαιότητας που ενδεχομένως θα επιδεινώσουν το επενδυτικό κλίμα και την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Αφενός η συνεχιζόμενη ρητορική περί επιβολής δασμών και αφετέρου η πρόσφατη ανάφλεξη στην Μέση Ανατολή.³ Μια σειρά παραγόντων μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά τις εκτιμήσεις του Γραφείου για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Παραθέτουμε μόνο εκείνους τους παράγοντες που θεωρούμε ότι έχουν διαφοροποιηθεί σε σχέση με την προηγούμενη τριμηνιαία Έκθεση και, εφόσον πραγματοποιηθούν, ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στις προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας.

³Η εκτίμηση του Γραφείου για τον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ παράγεται με το μακρο-οικονομετρικό υπόδειγμα NIGEM.

Ελληνική οικονομία: θετικές προοπτικές

- Η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας (sovereign credit rating) (SP Global Ratings, 18 Απριλίου 2025) και των εμπορικών τραπεζών σε συνδυασμό με την αποκλιμάκωση των επιτοκίων της ΕΚΤ δύναται να δημιουργήσουν θετικό περιβάλλον χρηματοδότησης για τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ενισχύοντας τις επενδυτικές προοπτικές.
- Η πρόσφατη αύξηση της Ευρωπαϊκής παρουσίας στο ελληνικό εμπορικό τραπεζικό σύστημα συνεισφέρει στον βαθμό εξωστρέφειας του τραπεζικού συστήματος, ενισχύοντας τις προοπτικές για προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και αύξηση διασυννοριακών τραπεζικών συνεργασιών στο μέλλον.
- Η επιτάχυνση της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης μπορεί να ενισχύσει την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας.
- Η περαιτέρω μείωση των ρυθμιστικών εμποδίων και η ενίσχυση της διαβούλευσης για νέες επιχειρηματικές ρυθμίσεις δύνανται να ενδυναμώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και την προσέλκυση νέων επενδύσεων.
- Η επένδυση στην αναβάθμιση δεξιοτήτων, ιδίως μέσω επαγγελματικής κατάρτισης και συμβουλευτικής ανέργων, μπορεί να περιορίσει τις αναντιστοιχίες στην αγορά εργασίας και να ενισχύσει την απασχόληση.
- Η ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης θα μπορούσε να διευρύνει τα δημοσιονομικά περιθώρια για ελάφρυνση των φορολογικών βαρών της μισθωτής εργασίας και ενίσχυση των δημοσίων επενδύσεων.

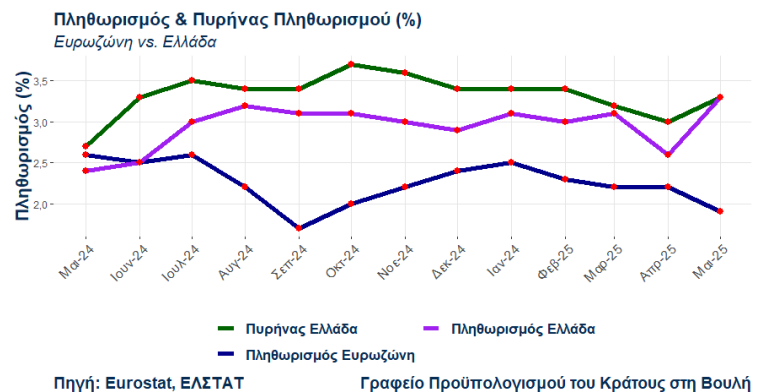
Ελληνική οικονομία: αρνητικές προοπτικές

- Η ραγδαία επιδείνωση της παγκόσμιας οικονομικής προοπτικής, εμπορικών και γεωπολιτικών εντάσεων, ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες για τις ελληνικές εξαγωγές και τις ιδιωτικές επενδύσεις.
- Αιτίες που ενδέχεται να σχετίζονται με καθυστερήσεις στην υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων του ΤΑΑ, και γενικότερα με το επίπεδο ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας, επισημαίνονται στις πρόσφατες προτάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Council Recommendation) της 4 Ιουνίου 2025 στο πλαίσιο του 2025 European Semester. Μεταξύ άλλων, αναφέρονται η ανάγκη για ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, επιτάχυνση στο χρόνο απονομής δικαιοσύνης που, παρά τις πρόσφατες βελτιώσεις, παραμένει από τους μεγαλύτερους στην ΕΕ, περαιτέρω ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης, αξιοποίηση της πλατφόρμας Strategic Technologies for Europe Platform (STEP) για επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς, και βελτίωση της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες.
- Η νέα σύρραξη στη Μέση Ανατολή, εφόσον δεν αποκλιμακωθεί σύντομα, ενδέχεται να πυροδοτήσει ένα νέο πληθωριστικό σοκ. Τα πρόσφατα γεγονότα δημιουργούν αβεβαιότητα μεγαλύτερης έντασης.
- Με πρόσφατη (11 Ιουνίου 2025) απόφαση της ΕΕ για την Ελλάδα (και για άλλες χώρες), ποσό μεγαλύτερο των 400 εκατ. Ευρώ που αφορούσαν δαπάνες του διαπιστευμένου οργανισμού πληρωμών, οι οποίες δηλώθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων, αποκλείονται από την ενωσιακή χρηματοδότηση. Αφορούν τα οικονομικά έτη 2016 - 2023. Το όποιο δημοσιονομικό κόστος θα εξαρτηθεί από τον τρόπο και χρονικό ορίζοντα της αποπληρωμής που παραμένουν αβέβαια.

Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός από τα μέσα του 2024 παρουσιάζει σημάδια ανθεκτικότητας παρά την ισχυρή διαφαινόμενη τάση επιστροφής στον στόχο του 2,0% από την αρχή του 2024, που ενίσχυσε την προσδοκία, ύστερα και από την πρώτη μείωση των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ, για την σταδιακή απόσυρση της νομισματικής σύσφιξης.⁴ Ο πληθωρισμός (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) ανήλθε τον Μάιο του 2025 στο 3,3% σύμφωνα με τα στοιχεία της **ΕΛΣΤΑΤ**, αυξημένος τόσο σε σχέση με τον Μάιο του 2024 (2,4%) όσο και σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (2,6%). Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι ο **πληθωρισμός τροφίμων** (περιλαμβανομένων καπνού και αλκοόλ) τους τελευταίους τρεις μήνες βρίσκεται σε ανοδική τροχιά με αποτέλεσμα τον Μάιο του 2025 να βρίσκεται στο 2,8% (από 0,4% τον Φεβρουάριο). Ωστόσο, ήδη από τον Μάιο του 2024 (με εξαίρεση τον Σεπτέμβριο του 2024), διατηρείται σε επίπεδα κάτω του Ευρωπαϊκού μέσου όρου (3,2%, Μάιος 2025).

Ο **πυρήνας** του πληθωρισμού (δεν περιλαμβάνει την ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα τρόφιμα), διαμορφώθηκε στο 3,3% τον Μάιο του 2025, αυξημένος σε σχέση με τον Μάιο του προηγούμενου έτους (2,7%) και ελαφρώς αυξημένος σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (3,0%). Στην Ευρωζώνη, τον Μάιο, ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 1,9% ενώ

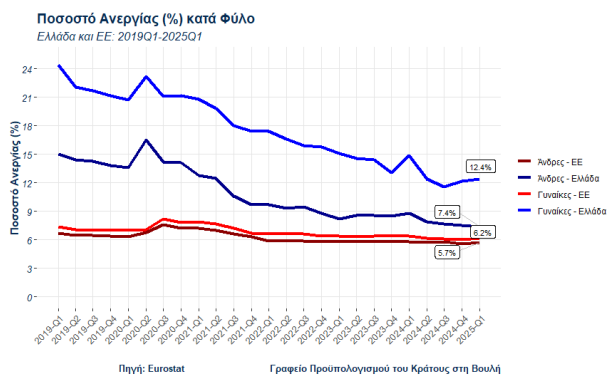
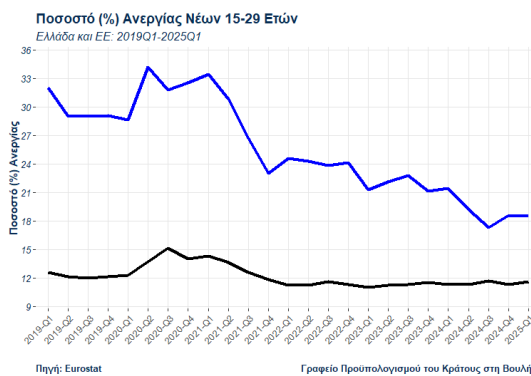
ο **πυρήνας** του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο 2,4%. Ο εντονότερος πληθωρισμός των υπηρεσιών συντελεί στην ανθεκτικότητα του πυρήνα του πληθωρισμού.

⁴Το βασικό **επιτόκιο πολιτικής** της ΕΚΤ αυξήθηκε σταδιακά από 0,0% στις 27/7/2022 σε 0,75% στις 14/9/2022 και μέχρι τις 20/9/2023 είχε ανέλθει στο 4,0%. Ωστόσο, με τις αποφάσεις στις τελευταίες συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ, το επιτόκιο αυτό μειώθηκε συνολικά κατά 200 μονάδες βάσης και διαμορφώνεται από τις 11/6/2025 στο 2,0%.

Αγορά Εργασίας

Με βάση τα τριμηνιαία **εποχικά διορθωμένα στοιχεία της Eurostat**, η συμμετοχή στην αγορά εργασίας το α' τρίμηνο του 2025 ανήλθε σε 61,1%, ποσοστό ελαφρώς μειωμένο σε σχέση με το ίδιο τρίμηνο του 2024 (61,6%) (για την ΕΕ, τα αντίστοιχα μεγέθη είναι 65,9% και 65,6% το α' τρίμηνο του 2025 και του 2024, αντίστοιχα).⁵ Η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας συνεχίζει να υστερεί σημαντικά από αυτήν των ανδρών (54,2% και 68,2% το α' τρίμηνο του 2025, αντίστοιχα). Η συμμετοχή των νέων 15-29 ετών στην αγορά εργασίας μειώθηκε ελαφρώς τον τελευταίο χρόνο (από 45,6% το α' τρίμηνο του 2024 σε 43,5% το α' τρίμηνο του 2025).

Το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να μειώνεται. Σύμφωνα με τα τριμηνιαία **στοιχεία της Eurostat**, το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας το α' τρίμηνο του 2025 ανήλθε σε 9,7% έναντι 11,5% το ίδιο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.⁶ Ο αριθμός των ανέργων το α' τρίμηνο του 2025 ανήλθε σε 459 χιλιάδες άτομα, μειωμένος κατά 93 χιλιάδες άτομα σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2024 (μείωση 16,8%).

Παρότι οι γυναίκες συνεχίζουν να παρουσιάζουν σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας από τους άνδρες (12,4% και 7,4% το α' τρίμηνο του 2025, αντίστοιχα), σημειώθηκε μείωση και για τα δύο φύλα το τελευταίο έτος (από το α' τρίμηνο του 2024 στο ίδιο τρίμηνο του 2025): -1,4 ποσοστιαία μονάδα για τους άνδρες και -2,5 μονάδες για τις γυναίκες. Η ανεργία των νέων 15-29 ετών μειώθηκε σε 18,5% το α' τρίμηνο του 2025 έναντι 21,4% το α' τρίμηνο του 2024 (μείωση κατά 2,9 ποσοστιαίες μονάδες).

Με βάση τα τριμηνιαία **εποχικά διορθωμένα στοιχεία της Eurostat**, το σύνολο των απασχολούμενων το α' τρίμηνο του 2025 ανήλθε σε 4,28 εκατομμύρια άτομα, αριθμός αυξημένος κατά 38 χιλιάδες άτομα σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2024 (αύξηση 0,9%).

⁵ Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας ορίζεται ως ο λόγος του εργατικού δυναμικού (= άνεργοι + απασχολούμενοι) προς τον πληθυσμό (15-74 ετών) της χώρας.

⁶ Το ποσοστό ανεργίας ορίζεται ως ο λόγος των ανέργων προς το εργατικό δυναμικό (= άνεργοι + απασχολούμενοι).

Σύμφωνα με τα τριμηνιαία **στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ** ανά τύπο απασχόλησης, η αύξηση στην απασχόληση προήλθε από τις θέσεις πλήρους απασχόλησης οι οποίες, το α' τρίμηνο του 2025 σημείωσαν αύξηση κατά 3,1% σε σχέση με το ίδιο τρίμηνο του 2024, με

τις θέσεις μερικής απασχόλησης να σημειώνουν σημαντική μείωση (23,6%). Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τα **στοιχεία της Eurostat**, η μερική απασχόληση κατά το α' τρίμηνο του 2025 διαμορφώθηκε στο 5,9% του συνόλου της απασχόλησης (έναντι 7,8% στο α' τρίμηνο του 2024), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΕ τόσο για το α' τρίμηνο του 2025 όσο και του 2024 είναι 18,7%. Σύμφωνα με τα **στοιχεία του ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ**⁷, το ισοζύγιο ρών νέων θέσεων εργασίας (προσλήψεις μείον απολύσεις) για το α' τρίμηνο του 2025 ήταν θετικό και ανήλθε στις 53.156 θέσεις εργασίας, μειωμένο (-5,5%) σε σχέση με το ίδιο τρίμηνο του 2024. Πιο συγκεκριμένα, το α' τρίμηνο του 2025 σημειώθηκαν 658.454 προσλήψεις με το 54,7% να είναι πλήρους απασχόλησης και οι υπόλοιπες μερικής ή εκ περιτροπής. Τα υψηλότερα ισοζύγια ρών νέων θέσεων εργασίας σημειώθηκαν στα “Καταλύματα (ΚΑΔ: 55)”, στο “Χονδρικό Εμπόριο (ΚΑΔ: 46)” και στο “Λιανικό Εμπόριο (ΚΑΔ: 47)”.

Η γενική εικόνα στην αγορά εργασίας παραμένει θετική, με την απασχόληση να σημειώνει αύξηση και την ανεργία μείωση. Ωστόσο, το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό σημείωσε ελαφρά πτώση.

Σύμφωνα με τα **εποχικά διορθωμένα στοιχεία της Eurostat** ο αριθμός των κενών θέσεων εργασίας στο σύνολο της οικονομίας⁸ κατά το α' τρίμηνο του 2025 ανήλθε στις 48.230 θέσεις εργασίας, μειωμένος κατά

⁷ Τα δεδομένα του ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ αφορούν αποκλειστικά θέσεις εργασίας μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα.

⁸ Η Eurostat αντλεί τα στοιχεία από την Έρευνα Κενών Θέσεων Εργασίας της ΕΛΣΤΑΤ. Αφορούν τις κενές θέσεις εργασίας

23,7% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024 (63.301). Οι περισσότερες κενές θέσεις συναντώνται στον Κλάδο του Τουρισμού (Καταλύματα και Εστίαση) (19,3%), στο Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο (17,3%) και στη Μεταποίηση (11,7%).

στο άμεσο μέλλον, δηλαδή τις κενές θέσεις που θα πρέπει να καλυφθούν σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών μηνών. Εξαιρούνται ο πρωτογενής τομέας και οι δραστηριότητες των νοικοκυριών.

Πλαίσιο B: Ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας και 2025 European Semester (Competitiveness Compass)

Σε προηγούμενες Εκθέσεις (του Ιουνίου 2024, Οκτωβρίου 2024, και Δεκεμβρίου 2024) του Γραφείου εστιάσαμε στην παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελληνική οικονομία. Ειδικότερα, εξετάσαμε την παραγωγικότητα της εργασίας στον κλάδο της μεταποίησης, τη σχέση μεταξύ παραγωγικότητας και μισθών, καθώς και τη σχέση μεταξύ παραγωγικότητας και επενδύσεων. Χτίζοντας στις επισημάνσεις μας περί παραγωγικότητας στις προηγούμενες Εκθέσεις, και καθώς η παραγωγικότητα συνδέεται με την διεθνή ανταγωνιστικότητα, στο παρών πλαίσιο εστιάζουμε σε παράγοντες της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας μέσα από το πρίσμα της ‘Πυξίδας Ανταγωνιστικότητας’ (Competitiveness Compass) που δημοσιεύτηκε από την ΕΕ στις 29 Ιανουαρίου 2025 και τις [Προτάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου \(Council Recommendation\)](#) της 4 Ιουνίου 2025 στο πλαίσιο του 2025 European Semester. Με βάση το γενικό στρατηγικό πλαίσιο για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα επόμενα 5 έτη, δίνεται προτεραιότητα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, μεταξύ άλλων, στους παρακάτω τομείς: Απλοποίηση των ρυθμιστικών και νομικών διαδικασιών, ενίσχυση των ικανοτήτων και προσόντων εργασίας, καινοτομία στο χώρο της βιομηχανίας, συντονισμός στην οικονομική πολιτική, ενίσχυση των πρωτοβουλιών για νεοφυείς δραστηριότητες (EU Start UP and Scale up Strategy), υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών (τεχνητή νοημοσύνη, AI) και κβαντική υπολογιστική (quantum computing). Μέσα σε αυτό το γενικό πλαίσιο, δημοσιεύτηκαν για κάθε χώρα, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, προτάσεις πολιτικής αναγνωρίζοντας τις μακροοικονομικές αδυναμίες της οικονομίας και επισημαίνοντας σημαντικούς τομείς που θα πρέπει να ενισχυθούν. Οι τομείς αυτοί συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα και κατ’ επέκταση την παραγωγικότητα της Ελληνικής οικονομίας, και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τους παρακάτω:

1. Συνέχιση στην πολιτική ενίσχυσης της φορολογικής συμμόρφωσης και του εντοπισμού και πάταξης της φοροδιαφυγής, εστιάζοντας σε συγκεκριμένους κλάδους με υψηλή ροπή για φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή.
2. Κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας σε όλες τις κατηγορίες φόρων και δασμών, κάτι που θα ενίσχυε τη διαφάνεια, θα περιόριζε τα αντικίνητρα για επενδύσεις (στις οποίες αναφερθήκαμε στην Έκθεση του Ιουνίου 2024) και θα μείωνε το επενδυτικό κενό (στο οποίο αναφερθήκαμε στην

Έκθεση του Δεκεμβρίου 2024).

3. Αποτελεσματικότητα και εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης, και ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης, η απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών θα αυξήσει την ταχύτητα για την ολοκλήρωσή τους. Τα ανωτέρω χρειάζονται αποτελεσματικές δομές διοίκησης, πληροφοριακά συστήματα, και κωδικοποίηση νομικών διαδικασιών.
4. Εφαρμογή Προγραμμάτων Συνοχής με ενίσχυση από το European Regional Development Fund (ERDF), το Just Transition Fund (JTF), το European Social Fund Plus (ESF +), και το Cohesion Fund (CF).
5. Η πλατφόρμα Strategic Technologies for Europe Platform (STEP) παρέχει τη δυνατότητα για επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς. Μέσω του STEP, η Ελλάδα μπορεί να χρηματοδοτήσει την ανάπτυξη ή δημιουργία σημαντικών νέων τεχνολογιών αιχμής.
6. Κατάργηση των εμποδίων για την ένταξη νέων συμμετεχόντων σε επαγγελματικούς κλάδους και αγορές προϊόντων. Αυτό θα ενίσχυε τον ανταγωνισμό και θα αποτελούσε παράγοντα συγκράτησης του πληθωρισμού και των τιμών προϊόντων και υπηρεσιών.
7. Καθώς η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων στηρίζεται στην έρευνα, η ερευνητική πολιτική και χρηματοδότηση θα πρέπει να λάβουν ιδιαίτερη προσοχή.
8. Παρά τις όποιες πρόσφατες βελτιώσεις, ο χρόνος στην απονομή δικαιοσύνης παραμένει από τους μεγαλύτερους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στις επενδύσεις, στην επιχειρηματικότητα, και την οικονομική ανάπτυξη.
9. Η εκτέλεση των έργων του σκέλους των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ πρέπει να επιταχυνθεί. Οι καθυστερήσεις στην απονομή της δικαιοσύνης, σε συνδυασμό με την χαμηλή αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών και του συντονισμού περισσότερων του ενός φορέα Γενικής Κυβέρνησης δημιουργούν σημεία συμφόρησης στην ομαλή εκτέλεση των έργων. Σύμφωνα με την Eurostat κατά την περίοδο 2020-2024, η Ελλάδα έχει λάβει το 47% των συνολικών επιχορηγήσεων του ΤΑΑ ενώ έχει ξοδέψει το 28%.

10. Καθώς η εκπαίδευση και η δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου είναι σημαντικές κινητήριες δυνάμεις της παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας και οικονομικής προόδου, η μέτρηση της επίδοσης των νέων μαθητών αποτελεί σημαντικό δείκτη για τη μελλοντική εξέλιξη των μεγεθών αυτών. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ και την [Αξιολόγηση της Επίδοσης Μαθητών](#) σε διάφορες χώρες για το 2022, ένα μεγάλο ποσοστό των 15-χρονών μαθητών στην Ελλάδα δεν επιτυγχάνει το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων σε βασικές δεξιότητες. Αυτή η υπο-επίδοση είναι από τις μεγαλύτερες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ερμηνεύεται ως δομική αδυναμία της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκαν χαμηλά ποσοστά στους μαθητές με υψηλή επίδοση και στους μαθητές με κριτική και καινοτόμα σκέψη. Αυτό σημαίνει ότι το δυναμικό των εξάρετων μαθητών είναι περιορισμένο, κάτι που δημιουργεί ζητήματα στη διαμόρφωση του μελλοντικού ανθρώπινου δυναμικού της οικονομίας με υψηλές δεξιότητες. Κατ' επέκταση, αυτό συνεπάγεται περιορισμό για καινοτομία και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Στους βασικούς παράγοντες που συνδέονται με τα ανωτέρω περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η έλλειψη κουλτούρας αξιολόγησης στα σχολεία, ο περιορισμένος βαθμός αυτοδιαχείρισης των σχολείων, καθώς και η ποιότητα της διδασκαλίας σε συνδυασμό με δυσκολίες στην εφαρμογή διδακτικών μεθόδων που στηρίζονται στη δεξιότητα.

2. Δημοσιονομικές εξελίξεις

2.1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα Ελλάδας 2024

Το επίσημο δημοσιονομικό αποτέλεσμα (ισοζύγιο) της Γενικής Κυβέρνησης για το 2024 σε όρους ESA 2010 διαμορφώθηκε στα 3.181 εκατ. ευρώ, ή 1,3% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές αποτέλεσμα (χωρίς τους τόκους δημοσίου χρέους) διαμορφώθηκε στα 11.401 εκατ. ευρώ, ή 4,8% του ΑΕΠ.

Πίνακας 1: Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ΓΚ 2024, Απρίλιος 2025

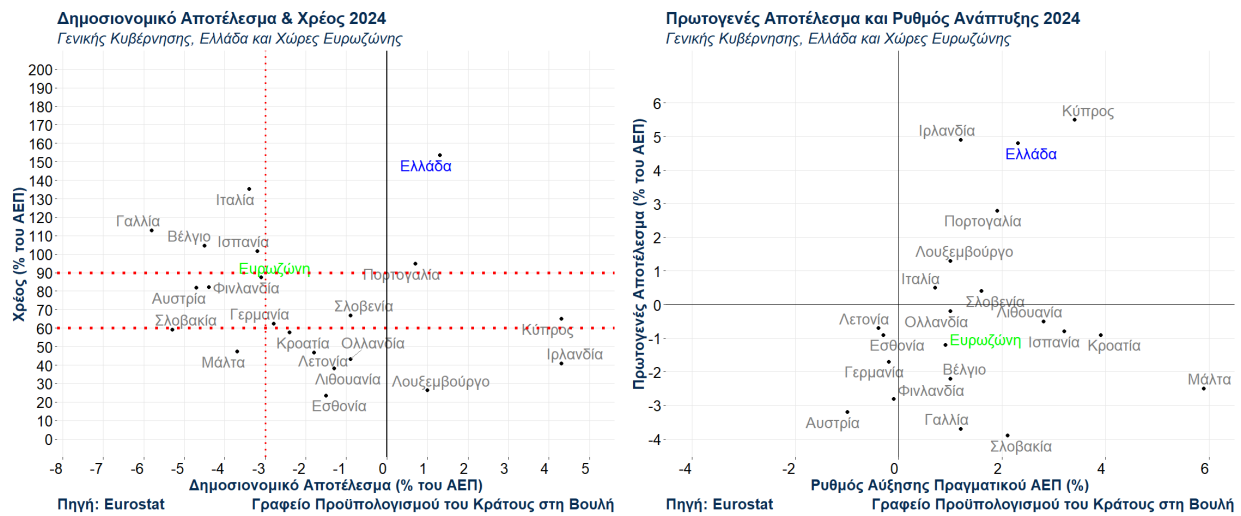
	εκατ. ευρώ	% του ΑΕΠ
Έσοδα	117.164	49,32
Δαπάνες	113.983	47,98
Ενοποιημένοι τόκοι ΓΚ	8.220	3,5
Ισοζύγιο ΓΚ κατά ESA (2010)	3.181	1,3
Πρωτογενές ισοζύγιο ΓΚ κατά ESA (2010)	11.401	4,8
Χρέος ΓΚ	364.885	153,6
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	237.573	

Πηγή: [ΕΛΣΤΑΤ](#), [Eurostat](#)

Το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης βελτιώθηκε σημαντικά το 2024, και το πρωτογενές ισοζύγιο αναμένεται να διατηρηθεί θετικό και τα επόμενα χρόνια εφόσον η οικονομία επιτυγχάνει ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Σύμφωνα με την [Ετήσια Έκθεση Προόδου](#) έτους 2025 του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών το πρωτογενές πλεόνασμα (σελ. 14) εκτιμάται σε 3,2% του ΑΕΠ για το 2025. Το δημόσιο χρέος (σελ. 17) μειώθηκε το 2024 στο 153,6% του ΑΕΠ, ενώ εκτιμάται ότι το 2025 θα μειωθεί περαιτέρω στο 145,7%. Οι νέοι δημοσιονομικοί κανόνες προβλέπουν ετήσια μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά μια ποσοστιαία μονάδα. Η Ελλάδα μειώνει τον λόγο αυτό με πολύ γρηγορότερους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια, ενώ και οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί μείωσης του χρέους για το μέλλον είναι ευνοϊκές.

2.2. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα χωρών Ευρωζώνης 2024

Το πρωτογενές πλεόνασμα ως ποσοστό του ΑΕΠ της Γενικής Κυβέρνησης στην Ελλάδα το 2024 (4,8%) υπερβαίνει τον αντίστοιχο μέσο όρο των 20 χωρών της Ευρωζώνης (-1,2%). Οι χώρες με τη χειρότερη δημοσιονομική

επίδοση σε όρους πρωτογενούς αποτελέσματος ως ποσοστό του ΑΕΠ ήταν η Σλοβακία (-3,9%) και η Γαλλία (-3,7%), ακολουθούμενες από την Αυστρία (-3,2%) και την Φινλανδία (-2,8%). Το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ως ποσοστό του ΑΕΠ (κατά ESA) στην Ελλάδα το 2024 διαμορφώθηκε σε 1,3%. Τα μεγαλύτερα συνολικά ελλείμματα καταγράφονται στη Γαλλία (-5,8%) και στη Σλοβακία (-5,3%), ενώ οι χώρες στις οποίες καταγράφεται το μεγαλύτερο συνολικό πλεόνασμα είναι η Κύπρος (4,3%), και η Ιρλανδία (4,3%). Στο σύνολο της Ευρωζώνης, το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε έλλειμμα -3,1%.

Τέλος, ενώ το **ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης** ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα μειώθηκε από το 163,9% το 2023 στο 153,6% το 2024, παραμένει το υψηλότερο στην Ευρωζώνη ακολουθούμενο από εκείνο της Ιταλίας (135,3%), της Γαλλίας (113%) και του Βελγίου (104,7%). Οι χώρες της Ευρωζώνης με το μικρότερο ακαθάριστο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι η Εσθονία (23,6%), ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο (26,3%) και την Λιθουανία (38,2%). Στο σύνολο της Ευρωζώνης, το ακαθάριστο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε οριακά από το 87,3% το 2023 στο 87,4% το 2024.

2.3. Ενεργοποίηση της “εθνικής ρήτηρας διαφυγής” από κράτη μέλη της ΕΕ για αμυντικές δαπάνες

Έως τον Μάιο του 2025, δεκαπέντε (15) κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, υπέβαλαν επίσημα αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενεργοποίηση της λεγόμενης “εθνικής ρή-

τρας διαφυγής” (“national escape clause”) στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η σχετική διαδικασία προβλέπεται όταν συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις που απαιτούν παροδική απόκλιση από τους ισχύοντες δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ, προκειμένου να εξυπηρετηθούν ειδικές ανάγκες – εν προκειμένω η ενίσχυση των αμυντικών δαπανών των κρατών μελών.

Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη που υπέβαλαν σχετικό αίτημα είναι: Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία και Σλοβακία. Η Ελλάδα υπέβαλε το αίτημα προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο του 2025 το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούνιο. Έτος βάσης για τη χώρα μας θεωρείται το 2024 και μπορεί να εξαιρεθεί από το όριο αύξησης δαπανών, το ποσό που θα υπερβαίνει το ύψος των αμυντικών δαπανών του έτους αυτού (COFOG definition) και έως 1,5% του ΑΕΠ.

Η ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής παρέχει στα κράτη μέλη πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο για την ενίσχυση των αμυντικών τους δυνατοτήτων, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο δημοσιονομικής εποπτείας. Σημειώνεται ότι η απόκλιση από την προτεινόμενη πορεία καθαρών δημοσιονομικών δαπανών περιορίζεται σε ανώτατο ποσοστό 1,5% του ΑΕΠ ανά έτος για κάθε έτος ενεργοποίησης της ρήτρας, και έως το 2028. Η παραπάνω ρύθμιση αντικατοπτρίζει την αναγκαιότητα προσαρμογής των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων στις αυξημένες αμυντικές προκλήσεις και εξασφαλίζει τη δυνατότητα ταχείας δημοσιονομικής αντίδρασης των κρατών μελών εντός ενός πλαισίου συντεταγμένης εποπτείας.

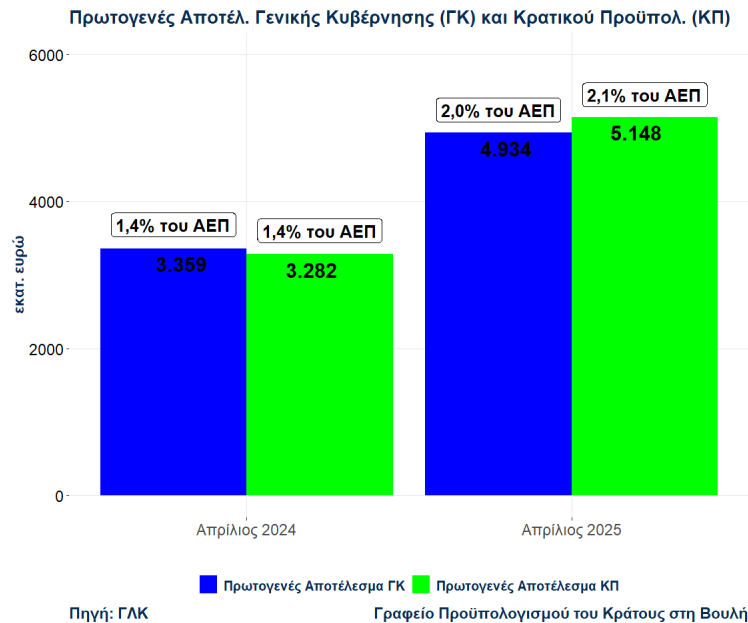
2.4. Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης Ιανουαρίου - Απριλίου 2025

Σύμφωνα με την εκτίμηση του ΓΠΚΒ, το Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2025 καταγράφει πλεόνασμα 4.934 εκατ. ευρώ που ισοδυναμεί με βελτίωση 1.575 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024.

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ) παρουσιάζει ταμειακό Πρωτογενές Πλεόνασμα 5.148 εκατ. ευρώ (σε τροποποιημένη ταμειακή βάση) αυξημένο κατά 1.866 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2024. Τα φορολογικά έσοδα εμφανίζονται αυξημένα κατά 1.765 εκατ. ευρώ.

Τις κύριες πηγές αύξησης των εσόδων του ΚΠ αποτελούν:

- α) ο **φόρος εισοδήματος κατά 1.352 εκατ. ευρώ**. Σημαντική αύξηση παρατηρείται στα έσοδα του Φόρου εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (ΦΕΦΠ) κατά 827 εκατ. ευρώ, αλλά σε σχέση με το στόχο του ΚΠ η αύξηση είναι μικρότερη και ανέρχεται σε 590 εκατ. ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι το ποσό των 237

εκατ. ευρώ (827-590 εκατ. ευρώ) καλύπτεται από την μεγέθυνση της οικονομίας, όπως αντικατοπτρίζεται στο μακροοικονομικό σενάριο του ΓΛΚ για την κατάρτιση του ΚΠ 2025. Από το ανωτέρω ποσό των 590 εκατ. ευρώ, ποσό 151 εκατ. ευρώ αφορά την υπέρβαση του στόχου για το πρώτο δίμηνο του 2025 και καταγράφεται δημοσιονομικά στο έτος 2024, καθώς αφορά τις δύο τελευταίες δόσεις του φόρου του προηγούμενου έτους. Συνεπώς, η υπέρβαση για το 2025 μειώνεται περαιτέρω σε 439 εκατ. ευρώ (590 – 151 εκατ. ευρώ). Από αυτά εκτιμάται ότι περίπου το 50% οφείλεται στο γεγονός ότι για πρώτη φορά φέτος άνοιξε η πλατφόρμα για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων από τις 17 Μαρτίου και συνεπώς ένας σημαντικός αριθμός φορολογουμένων υπέβαλλε τη δήλωση και πλήρωσε και το φόρο. Το υπόλοιπο 50% της αύξησης οφείλεται στη μεγαλύτερη επίπτωση στο φόρο της αύξησης των μισθών και ημερομισθίων σε σχέση με την προβλεπόμενη του μακροοικονομικού σεναρίου κατά την κατάρτιση του ΚΠ. Ήδη από το Μάρτιο 2025 έχει υπάρξει αναθεώρηση του ρυθμού μεταβολής της εξαρτημένης εργασίας για το έτος 2025 σε 4,7% αντί για 3,4% που ήταν τον περασμένο Νοέμβριο ⁹.

⁹ Η αμοιβή εξαρτημένης εργασίας (Compensation of Employees), που χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη των εσόδων από το ΦΕΦΠ, διακρίνεται κυρίως σε δύο συνιστώσες: α) την αύξηση της απασχόλησης και β) την αύξηση των αμοιβών (μισθών και ημερομισθίων). Από την αναφερόμενη αναθεωρημένη τιμή του ρυθμού μεταβολής της αμοιβής εξαρτημένης εργασίας σε 4,7% για το 2025, μόλις το 0,7% οφείλεται στην αύξηση της απασχόλησης και το υπόλοιπο 4,0% προκύπτει από την αύξηση των αμοιβών (βλ. [Ετήσια Έκθεση Προόδου](#), σελ. 7, Πίνακας 1, γραμμές Πίνακα 19, 23, 24). Αντίστοιχα στην τιμή 3,4% τον περασμένο Νοέμβριο, το 0,7% αφορούσε την αύξηση της απασχόλησης και το 2,7% την αύξηση των αμοιβών. Στην αύξηση των εσόδων από το ΦΕΦΠ τον σπουδαιότερο ρόλο παίζει η αύξηση των αμοιβών καθόσον η αύξηση της απασχόλησης (ή μείωση της ανεργίας) εν πολλοίς σημαίνει απόκτηση μισθού αρχικών κλιμακίων (βασικού) που σε σημαντικό βαθμό είναι αφορολόγητο.

β) **οι φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών κατά 737 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων ο ΦΠΑ κατά 708 εκατ. ευρώ).** Αναφορικά με τα έσοδα από ΦΠΑ, εμφανίζουν ρυθμό αύξησης 9% σε σχέση με το πρώτο 4μηνο του προηγούμενου έτους. Η τελευταία εκτίμηση του μακροοικονομικού σεναρίου του ΓΛΚ τον Μάρτιο 2025 ήταν ρυθμός αύξησης 4,56% για το 2025. Καθώς δεν έχει ληφθεί κάποιο νέο μέτρο για την αύξηση των εσόδων από ΦΠΑ, η αύξηση οφείλεται περισσότερο στα μέτρα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και της μείωσης του κενού ΦΠΑ (διασύνδεση ταμειακών μηχανών με POS, mydata).

Αντίθετα, τις κύριες πηγές μείωσης των εσόδων του ΚΠ αποτελούν:

α) **οι λοιποί τρέχοντες φόροι κατά 588 εκατ. ευρώ.**

Η μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος οφείλεται στο ότι για το έτος 2024 είχε δοθεί δίμηνη παράταση (δηλ. έως και τέλος Φεβρουαρίου 2024) για την πληρωμή των τελών κυκλοφορίας, ενώ για το έτος 2025 δεν δόθηκε τέτοια παράταση και η προθεσμία πληρωμής των τελών ήταν η 31.12.2024. Το γεγονός ότι δεν θα δινόταν παράταση για τα τέλη του 2025 ήταν ήδη γνωστό κατά την κατάρτιση του ΚΠ, για το λόγο αυτό δεν υπάρχει κάποια σημαντική διαφοροποίηση των εισπραττόμενων εσόδων σε σχέση με το στόχο του δελτίου εκτέλεσης ΚΠ.

β) **οι μεταβιβάσεις κατά 843 εκατ. ευρώ.**

Η διαφορά οφείλεται στο γεγονός ότι ενώ στο α' τετράμηνο του 2024 εισπράχτηκε ποσό 2.301 εκατ. ευρώ από το ΠΔΕ και 159 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), στο αντίστοιχο 4μηνο του 2025 τα έσοδα ΠΔΕ ήταν 1.513 εκατ. ευρώ, δηλ. 788 εκατ. ευρώ λιγότερα και επίσης δεν εισπράχθηκε κάποιο ποσό από το ΤΑΑ.

Στην πλευρά των δαπανών του ΚΠ παρατηρείται μείωση κατά 1.579 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2024, η οποία αποδίδεται στην μείωση των δαπανών ΠΔΕ και ΤΑΑ κατά 1.140 εκατ. ευρώ και των τόκων κατά 167 εκατ. ευρώ, ενώ οι Πρωτογενείς δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού μειώθηκαν κατά 271 εκατ. ευρώ.

Παράρτημα

Προβλέψεις διεθνών οργανισμών

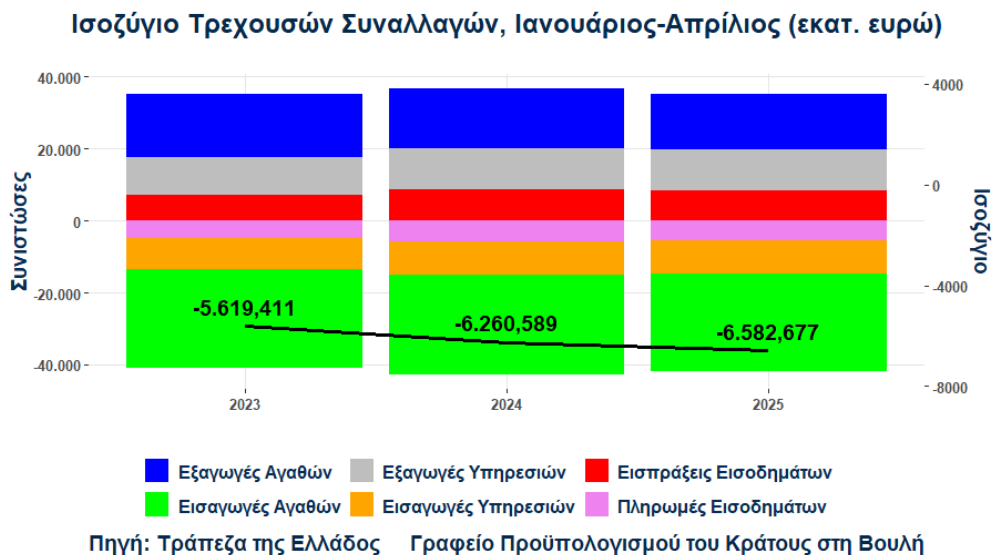
Ως συνέπεια της αλλαγής στην εμπορική πολιτική των ΗΠΑ και των άμεσων επιπτώσεων στην παγκόσμια οικονομία, το ΔΝΤ ([Απρίλιος 2025](#)) αναθεώρησε προς τα κάτω τις προβλέψεις του για την παγκόσμια ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ρυθμός ανάπτυξης 2,8% για το 2025 και 3,0% για το 2026, με την πρόβλεψη για το 2025 να είναι κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερη σε σχέση με εκείνη του Ιανουαρίου και κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερη για το 2026. Σε υποβάθμιση των προβλέψεών του για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας προχώρησε ο ΟΟΣΑ, στην πρόσφατη [επικαιροποίηση των προβλέψεών](#) του. Σύμφωνα με τα νέα στοιχεία, η παγκόσμια οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί με ρυθμό 2,9% τόσο το 2025 όσο και το 2026 — έναντι 3,1% και 3,0% αντίστοιχα, σύμφωνα με την πρόβλεψη του Μαρτίου. Για την Ευρωζώνη, το ΔΝΤ αναθεώρησε προς τα κάτω τις προβλέψεις για το 2025 και 2026. Για το 2025 προβλέπει ρυθμό μεγέθυνσης 0,8% (από 1,0% στην έκθεση του Ιανουαρίου), ενώ για το 2026 η πρόβλεψη διαμορφώνεται στο 1,2% (από 1,4% στην προηγούμενη πρόβλεψη). Ο ΟΟΣΑ διατήρησε σταθερή τη πρόβλεψη για την Ευρωζώνη τόσο για το 2025 όσο και για το 2026. Συγκεκριμένα, η εκτίμηση για το 2025 διαμορφώθηκε στο 1,0% και για το 2026 στο 1,2%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις [Εαρινές Προβλέψεις](#) της αναθεώρησε προς τα κάτω τις προοπτικές της Ευρωζώνης με τον ρυθμό μεγέθυνσης να διαμορφώνεται σε 0,9% για το 2025 (από 1,3% στις Φθινοπωρινές Προβλέψεις) και σε 1,4% για το 2026 (από 1,6% στις προηγούμενες προβλέψεις).

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σύμφωνα με τις πρόσφατες μακροοικονομικές προβλέψεις ([Ιούνιος 2025](#)), διατήρησε αμετάβλητη την πρόβλεψη για τον ρυθμό μεγέθυνσης της Ευρωζώνης για το 2025 στο 0,9%, αναθεώρησε ελαφρώς προς τα κάτω την πρόβλεψη για το 2026 στο 1,1% (από 1,2%) και διατήρησε αμετάβλητη την πρόβλεψη για το 2027 στο 1,3%. Οι προβλέψεις αυτές επηρεάζονται από την αύξηση των δασμών των ΗΠΑ κατά 10% στις εισαγωγές από την ΕΕ, την έντονη αβεβαιότητα στην εμπορική πολιτική και την πρόσφατη ανατίμηση του ευρώ, τα οποία επιβαρύνουν κυρίως τις εξαγωγές και τις επενδύσεις. Ωστόσο, οι νέες δημόσιες δαπάνες για υποδομές και άμυνα, κυρίως στη Γερμανία, αναμένεται να ενισχύσουν τη ζήτηση εντός της ευρωζώνης από το 2026 και εξής. Συνολικά, παραμένουν ευνοϊκές συνθήκες για επιτάχυνση της ανάπτυξης του ΑΕΠ στην ευρωζώνη κατά την περίοδο 2025–2027. Ειδικότερα, η αύξηση των πραγματικών μισθών και της απασχόλησης, η χαλάρωση των χρηματοδοτικών συνθηκών – ως αποτέλεσμα κυρίως των πρόσφατων αποφάσεων

νομισματικής πολιτικής – καθώς και η αναμενόμενη ανάκαμψη της εξωτερικής ζήτησης στο προσεχές διάστημα, αναμένεται να στηρίξουν τη σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας. Ο πληθωρισμός, βάσει του Εναρμονισμένου ΔTK, αναμένεται να διαμορφωθεί στο 2,0% για το 2025 (μείωση 0,3 ποσοσטיαίων μονάδων από τις προβλέψεις Μαρτίου), στο 1,6% για το 2026 (επίσης μείωση 0,3 ποσοσטיαίων μονάδων) και να επιστρέψει στον στόχο του 2,0% το 2027. Η μείωση του γενικού πληθωρισμού το 2025 εκτιμάται ότι θα οφείλεται εν μέρει σε αρνητικό πληθωρισμό στην ενέργεια, μετά την πρόσφατη πτώση των τιμών πετρελαίου και των τιμών χονδρικής του φυσικού αερίου. Ο πληθωρισμός ενέργειας αναμένεται να παραμείνει αρνητικός μέχρι το 2027, όταν θα τεθούν σε εφαρμογή νέα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο του νέου Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών (ETS2). Μετά από μια προσωρινή αύξηση κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2025, ο πληθωρισμός στα τρόφιμα αναμένεται να αποκλιμακωθεί, διαμορφούμενος σε επίπεδα ελαφρώς άνω του 2% έως το 2027. Ο δομικός πληθωρισμός (ΕνΔTK χωρίς ενέργεια και τρόφιμα) προβλέπεται επίσης να υποχωρήσει, κυρίως λόγω της εξασθένησης των πληθωριστικών πιέσεων στον τομέα των υπηρεσιών. Η αποκλιμάκωση αυτή αποδίδεται στην εξάλειψη των καθυστερημένων προσαρμογών τιμών, στη σταδιακή υποχώρηση των μισθολογικών πιέσεων και στη μετακύλιση των χαμηλότερων τιμών ενέργειας στην αλυσίδα κόστους και τιμών. Η αύξηση των μισθών αναμένεται να συνεχίσει την καθοδική της πορεία, καθώς εξασθενούν οι πιέσεις για αναπλήρωση προηγούμενων απωλειών στους πραγματικούς μισθούς. Σε συνδυασμό με την ανάκαμψη της αύξησης της παραγωγικότητας, αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντικά χαμηλότερη αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας. Οι εξωτερικές πιέσεις στις τιμές, όπως αντανακλώνται στις τιμές εισαγωγών, αναμένεται να παραμείνουν μέτριες, υποθέτοντας ότι η εμπορική πολιτική της ΕΕ παραμένει αμετάβλητη, με ορισμένες καθοδικές πιέσεις να προκύπτουν από την ενίσχυση του ευρώ και την πτώση των τιμών των ενεργειακών εμπορευμάτων τους τελευταίους μήνες.

Εξωτερικός τομέας

Σύμφωνα με τα τελευταία **στοιχεία** της Τράπεζας της Ελλάδος, για το πρώτο τετράμηνο του 2025 το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών επιδεινώθηκε κατά 322,1 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024.¹⁰ Η αύξηση του ελλείμματος οφείλεται κυρίως στην μείωση των εισπράξεων των πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά 2,4% (έναντι αύξησης 22,7% το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024) και των εξαγωγών κατά 4,0% (έναντι μείωσης 0,9% το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024). Αντίθετα, η μείωση εισαγωγών των αγαθών και υπηρεσιών κατά 2,1% (έναντι αύξησης 2,7% το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024) καθώς και η μείωση κατά 3,7% των πληρωμών των πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων (έναντι αύξησης 21,4% το αντίστοιχο τετράμηνο του 2024) δεν ήταν ικανή να αντισταθμίσει τις παραπάνω μεταβολές.

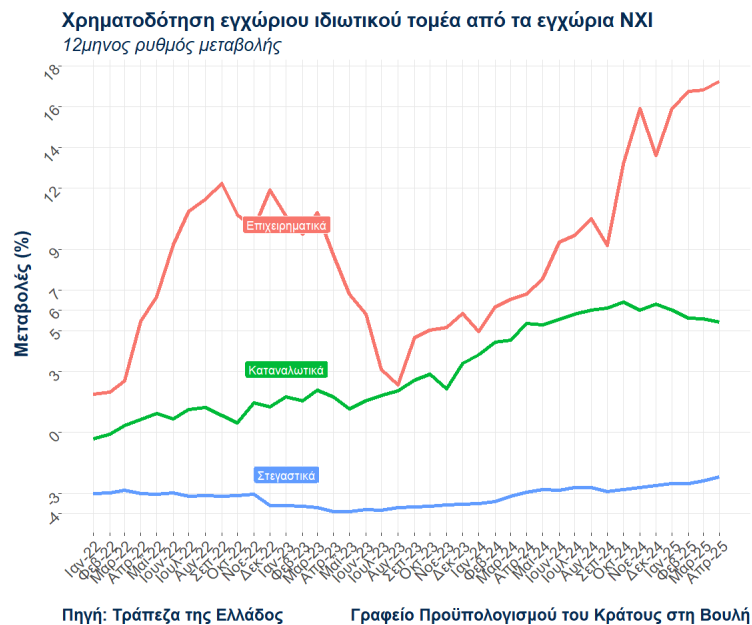
Όσον αφορά τις **ταξιδιωτικές εισπράξεις**, αυτές αυξήθηκαν κατά 206,4 εκατ. ευρώ κατά την αντίστοιχη περίοδο σε σχέση με το 2024 (αύξηση 10,6%). Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων οφείλεται στην άνοδο της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης κατά 5,8%, καθώς και της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά 4,4%. Ειδικά για τον Απρίλιο του 2025, το έλλειμμα μειώθηκε κατά 385,7 εκατ. ευρώ, εξέλιξη που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά 5,5% (έναντι αύξησης 26,8% τον Απρίλιο του 2024), στην μείωση των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 9,9% (έναντι αύξησης 17,6%) και στην μείωση των πληρωμών πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά 2,0% (έναντι αύξησης 17,8%

¹⁰Το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών για το 2023 ήταν 13.931 εκατ. ευρώ και 15.263 εκατ. ευρώ το 2024.

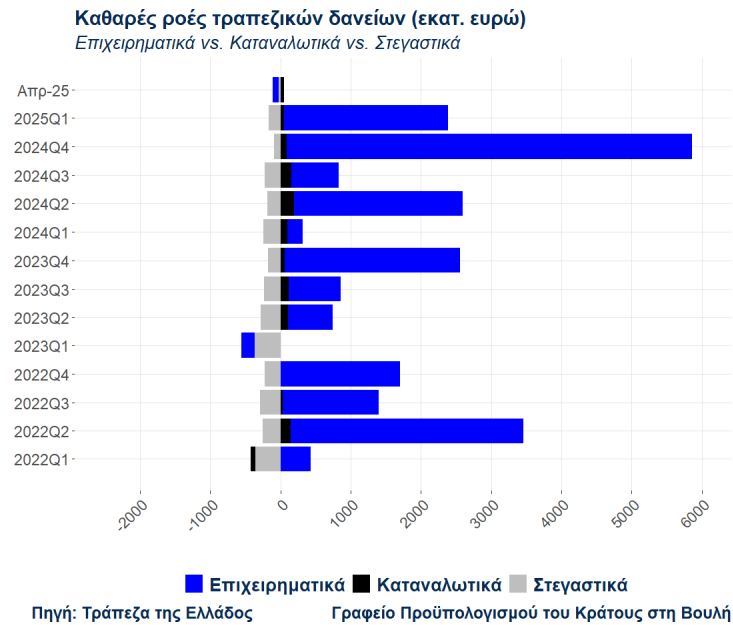
τον Απρίλιο του 2024). Αντίθετα, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκαν κατά 8,8% (έναντι αύξησης 11,6% τον Απρίλιο του 2024).

Τραπεζικός τομέας και ρευστότητα

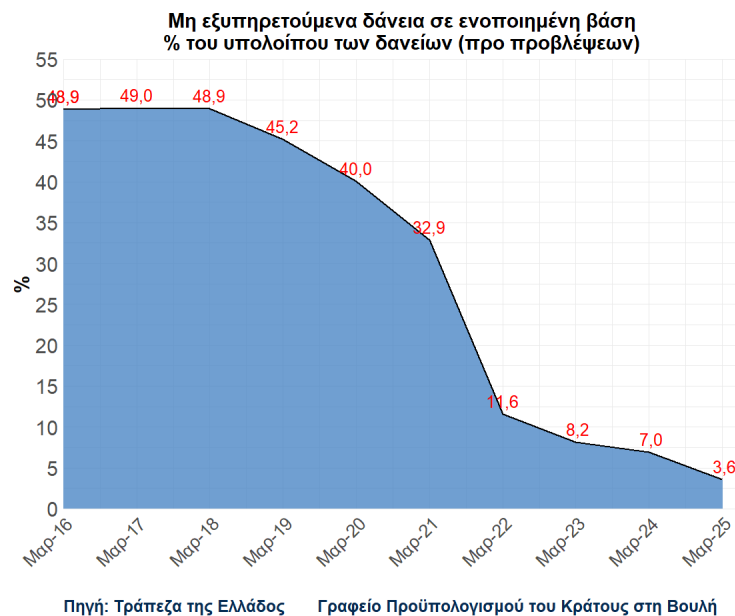
Ο συνολικός καθαρός δανεισμός του ιδιωτικού τομέα (επιχειρήσεις και νοικοκυριά) από τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (Νομισματικά και Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, NXI) ακολούθησε ανοδική πορεία την περίοδο Απρίλιος 2024 - Απρίλιος 2025. Σύμφωνα με τα [στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος](#), τον Απρίλιο του 2025 το υπόλοιπο των δανείων ήταν 122,9 δισ. ευρώ, αυξημένο κατά 7,8 δισ. ευρώ (6,8%) σε ετήσια βάση. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της τραπεζικής χρηματοδότησης προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις έχει αυξηθεί τον Απρίλιο του 2025 στο 17,2%. Σε χαμηλότερα επίπεδα κινείται ο ρυθμός μεταβολής των καταναλωτικών δανείων (5,4%). Τα στεγαστικά δάνεια συνεχίζουν να παρουσιάζουν αρνητικό ρυθμό μεταβολής (-2,2%).

Οι καθαρές ροές που αφαιρούν τις αποπληρωμές δανείων παρουσιάζουν αύξηση κατά το πρώτο τρίμηνο του 2025 σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2024. Αναφορικά με τις καταθέσεις επιχειρήσεων και νοικοκυριών, τα [στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος](#) καταγράφουν το ποσό των 198,4 δισ. ευρώ τον Απρίλιο του 2025, αυξημένες κατά 7,7 δισ. ευρώ (4,0%) σε ετήσια βάση και μειωμένες κατά 5,3 δισ. ευρώ (-2,6%) σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2024.

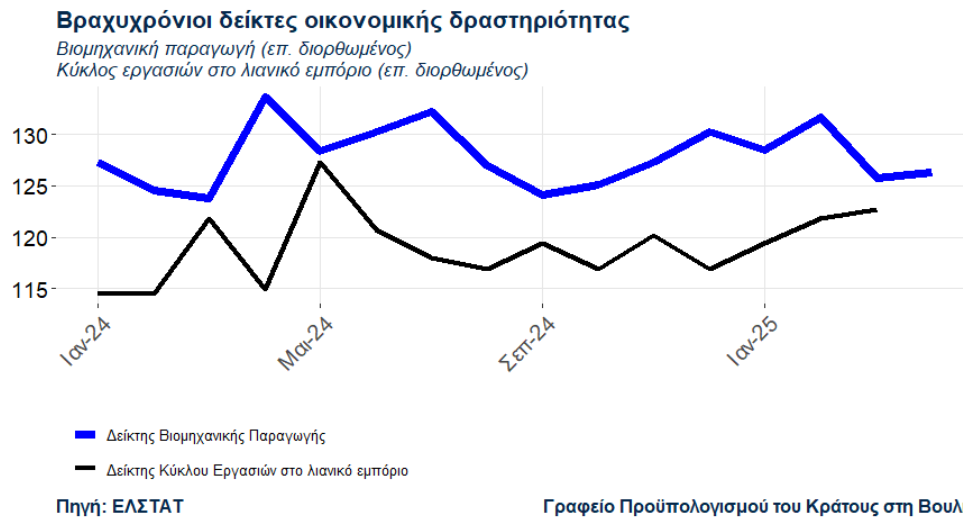
Σύμφωνα με τα [στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος](#), τα NPLs έχουν μειωθεί τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και ως ποσοστό των συνολικών δανείων, φτάνοντας στο 3,6% τον Μάρτιο του 2025, από 48,9% τον Μάρτιο του 2016. Αυτές οι μειώσεις αποδίδονται σε στρατηγικές ενέργειες όπως οι πωλήσεις χαρτοφυλακίων και οι τιτλοποιήσεις, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Πρόγραμμα «Ηρακλής» (I, II, και III).

Βραχυχρόνιοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας

Ο εποχικά διορθωμένος **Γενικός Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής** παρουσίασε τον Απρίλιο του 2025 μείωση κατά 5,5% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2024 ενώ αυξήθηκε κατά 0,5% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ο εποχικά διορθωμένος **Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο** τον Μάρτιο του 2025 παρουσίασε αύξηση σε ετήσια βάση κατά 0,7%, και κατά 0,8% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ο εποχικά διορθωμένος Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο κατά τον ίδιο μήνα μειώθηκε κατά 0,2% σε ετήσια βάση ενώ αυξήθηκε κατά 0,4% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Ο **Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη Μεταποίηση (PMI)** παρέμεινε αμετάβλητος στις 53,2 μονάδες τον Μάιο, διατηρώντας το υψηλό επίπεδο του Απριλίου και σηματοδοτώντας τη συνέχιση της αναπτυξιακής τάσης που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2023. Η παραγωγή σημείωσε περαιτέρω ενίσχυση, καθώς η ζήτηση από την εσωτερική αγορά παρέμεινε ισχυρή, οδηγώντας σε όγδοη διαδοχική μηνιαία αύξηση. Αντίθετα, οι εξαγωγικές παραγγελίες μειώθηκαν για πρώτη φορά σε επτά μήνες, γεγονός που αποδόθηκε στους δασμούς των ΗΠΑ και στη μειωμένη ζήτηση στις ευρωπαϊκές αγορές. Παρότι η αύξηση των νέων παραγγελιών επιβραδύνθηκε σε σχέση με τους προηγούμενους δύο μήνες, παρέμεινε σημαντική και στηρίχθηκε κυρίως από την εγχώρια αγορά, με αναφορές για νέους πελάτες και αναλήψεις έργων. Οι επιχειρήσεις ανταποκρίθηκαν αυξάνοντας τον αριθμό των εργαζομένων με τον ταχύτερο ρυθμό από τον Ιανουάριο του 2022, ενισχύοντας έτσι την παραγωγική τους δυναμικότητα. Οι δυσκολίες στην εφοδιαστική αλυσίδα παρέμειναν, με καθυστερήσεις στις παραδόσεις λόγω κυκλοφοριακών και υλικοτεχνικών προβλημάτων, ενώ παρατηρήθηκαν ελλείψεις σε ορισμένα είδη. Ωστόσο, οι πιέσεις επί του κόστους εξασθένησαν περαιτέρω, οδηγώντας στη μικρότερη άνοδο των τιμών εισροών που έχει καταγραφεί σε διάστημα 15 μηνών, ιδιαίτερα σε είδη τροφίμων. Αν και οι τιμές πώλησης συνέχισαν να αυξάνονται, ο ρυθμός ήταν ο ασθενέστερος από τον Οκτώβριο του 2024, υποδηλώνοντας μια τάση σταθεροποίησης. Η επιχειρηματική εμπιστοσύνη ενισχύθηκε, υποστηριζόμενη από σχεδιαζόμενες επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό και ανάπτυξη προϊόντων, καθώς και από στρατηγικές προσέγγισης νέων πελατών. Παράλληλα, οι εταιρείες μείωσαν τα αποθέματά τους με έντονο ρυθμό, αξιοποιώντας τα για την κάλυψη της αυξημένης παραγωγής, ενώ δυσκολεύονταν στην αναπλήρωσή τους.

Δείκτες τιμών παραγωγών και εισαγωγών στη βιομηχανία

Σχετικά μικρή αύξηση κατέγραψε ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία ενώ αντίθετα ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία σημείωσε σημαντική μείωση τον Απρίλιο του 2025.

Συγκεκριμένα, τον Απρίλιο του 2025 ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 0,5% έναντι μείωσης 1,0% την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο του 2025 παρουσίασε μείωση 2,8%. Η ετήσια αύξηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του δείκτη τιμών παραγωγού εγχώριας αγοράς κατά 5,3% και στη μείωση του δείκτη τιμών παραγωγού εξωτερικής αγοράς κατά 11,5%. Ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία για τον Απρίλιο του 2025 παρουσίασε ετήσια μείωση 6,3% έναντι αύξησης 2,0% την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο μειώθηκε κατά 3,9%.

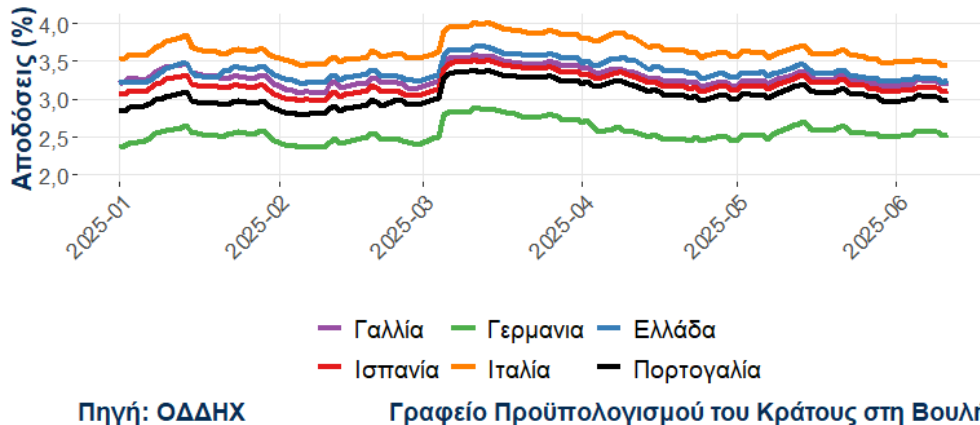
Θετικά σημάδια για την επιστροφή του πληθωρισμού στο στόχο καταγράφουν η μικρή αύξηση των τιμών παραγωγού και η σημαντική μείωση των τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία

Οι αποδόσεις δεκαετών τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου

Το δεύτερο τρίμηνο του 2025, συνεχίστηκε η επιτυχημένη έκδοση (ή επανέκδοση) των μακροπρόθεσμων ομολόγων (5-ετίας, 10-ετίας, 15-ετίας, 30-ετίας), αντανακλώντας τις θετικές συνέπειες των πρόσφατων αναβαθμίσεων και την αυξημένη εμπιστοσύνη των επενδυτών προς τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, στις 25 Απριλίου 2025, υπήρξε επανέκδοση του 5-ετούς ομολόγου με κουπόνι 3,875% δημοπρα-

τούμενου ποσού 200 εκ. ευρώ με ύψος προσφορών κοντά στα 1,04 δισ. ευρώ. Η συγκεκριμένη έκδοση είχε απόδοση 2,34%, ελαφρώς μειωμένη από το 2,38% της αντίστοιχης διάρκειας έκδοσης στις 16 Οκτωβρίου 2024.

Αποδόσεις κρατικών δεκαετών ομολόγων

Οι αποδόσεις των ελληνικών τίτλων συνεχίζουν να διατηρούνται σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τις αντίστοιχες των ιταλικών τίτλων, μια τάση που παρατηρείται ήδη από τον Μάιο του 2023. Στις αρχές Μαρτίου 2025 σημειώθηκε απότομη άνοδος στις αποδόσεις των ομολόγων σε όλες τις υπό εξέταση χώρες, ακολουθούμενη από μια πτωτική πορεία έως τα μέσα του Ιουνίου. Συγκεκριμένα, από τα μέσα Μαρτίου έως τις 11 Ιουνίου 2025, οι αποδόσεις μειώθηκαν κατά μέσο όρο 40,1 μονάδες βάσης.¹¹ Παράλληλα με την καθοδική πορεία των αποδόσεων των ελληνικών και ευρωπαϊκών τίτλων κατά τους τελευταίους μήνες, η διαφορά (spread) μεταξύ των ελληνικών και των αντίστοιχων τίτλων της Ευρωζώνης έχει μειωθεί σε σχέση με το προηγούμενο έτος στις περισσότερες περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, στις 11 Ιουνίου 2025, το spread έναντι των γερμανικών τίτλων διαμορφώθηκε στις 70,9 μονάδες βάσης (από 114,2 πέρυσι), έναντι των πορτογαλικών τίτλων στις 24,4 μονάδες βάσης (από 49,0 πέρυσι), έναντι των ισπανικών στις 12,6 μονάδες βάσης (από 35,4 πέρυσι), έναντι των ιταλικών στις -20,2 μονάδες βάσης (από -30,8 πέρυσι) και έναντι των γαλλικών στις 1,8 μονάδες βάσης (από 53,7 πέρυσι).

¹¹ Αφορά τον μέσο όρο της μείωσης των spreads για τις υπο εξέταση χώρες στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Εκδοτικό πρόγραμμα ΟΔΔΗΧ

Πίνακας 2: Εκδοτικό πρόγραμμα ΟΔΔΗΧ

Έκδοση	Ημερομηνία	Απόδοση (%)	Κουπόνι (%)	Λήξη / Διάρκεια	Ποσό (εκατ. ευρώ)
Επανεκδοση ομολόγου	16/4/2025	2.34	3,875	12/3/2029	200
Έκδοση εντόκων γραμματίων	4/6/2025	1,84	-	52 εβδομάδες	500
Έκδοση εντόκων γραμματίων	28/5/2025	1,74	-	26 εβδομάδες	500
Έκδοση εντόκων γραμματίων	29/4/2025	1,85	-	13 εβδομάδες	500

Αποκρατικοποιήσεις

Το Υπερταμείο (Growthfund) ανακοίνωσε:

- στις 25 Φεβρουαρίου 2025,ότι ολοκληρώθηκε η διαδικασία για την ανάδειξη τεχνικού, νομικού και χρηματοοικονομικού συμβούλου για το Έργο της ανάπτυξης της ΔΕΘ. Η Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας (PPF) του Υπερταμείου ολοκλήρωσε ένα σημαντικό βήμα ενόψει της εκκίνησης του διεθνούς διαγωνισμού για την ανάπτυξη της ΔΕΘ-HELEXPO στη Θεσσαλονίκη. Ανάδοχος αναδείχθηκε η σύμπραξη εταιρειών: «*HILL - Σαμαράς & Συνεργάτες Α.Ε. Σύμβουλοι Μηχανικοί – TrB Α.Ε. – Ελευθέριος Βλαχογιάννης & Συνεργάτες Δικηγορική Εταιρεία – Lamda S.A.*». Ο συνολικός προϋπολογισμός είναι περίπου 300 εκατ. ευρώ,θα αποτελέσει καταλύτη περιφερειακής ανάπτυξης για τη Θεσσαλονίκη και συνολικά τη Βόρεια Ελλάδα, δεδομένου ότι θα αναβαθμίσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων και την εμπειρία των επισκεπτών, θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της πόλης, ως συνεδριακού προορισμού και θα δημιουργεί περισσότερες από 1.500 θέσεις εργασίας/έτος. Επιπρόσθετα θα ενισχυθεί ο επαγγελματικός τουρισμός κάτι το οποίο θα συμβάλλει στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), εταιρεία μέλος του Υπερταμείου, ανακοίνωσε:

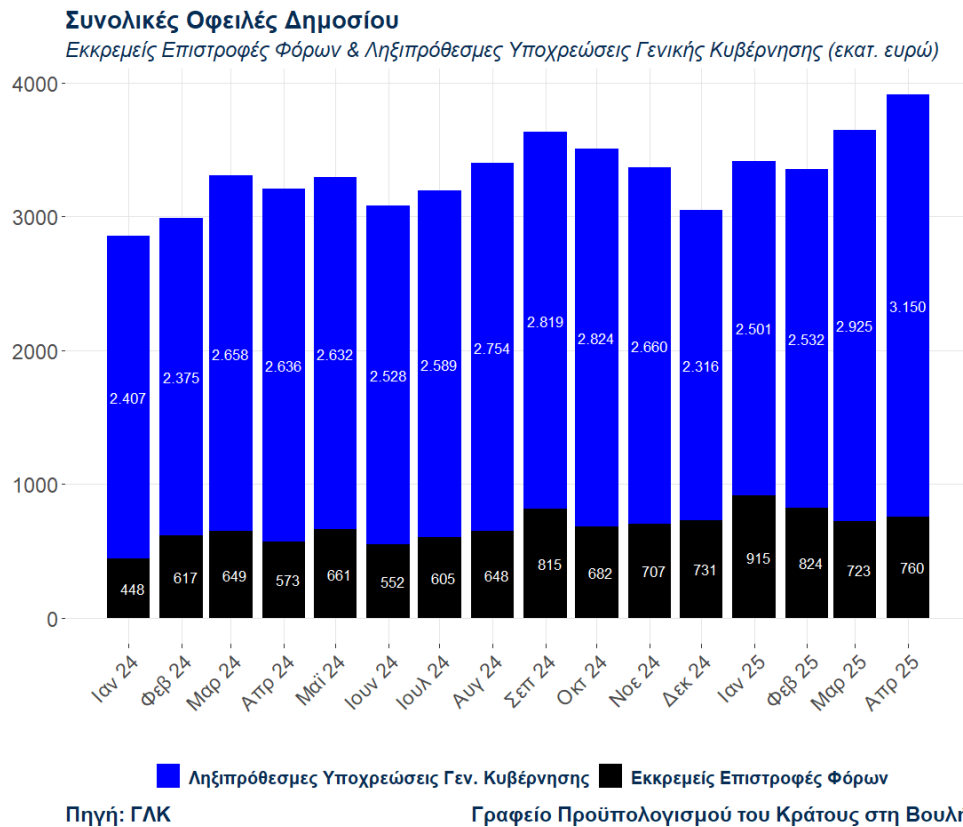
- στις 19 Μαρτίου 2025 ,ότι η εταιρεία METKA ΑΤΕ ανακηρύχθηκε Οριστικός Ανάδοχος στον διαγωνισμό για τη Στατική και Λειτουργική Αποκατάσταση των Στεγάστρων του Κεντρικού Σταδίου και του Ποδηλατοδρομίου του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου Αθηνών (ΟΑΚΑ).Ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της προσφοράς που υπέβαλε η εταιρεία ύψους 61,35 εκατ. ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Αντικείμενο του έργου είναι η εκπόνηση μελετών και η εκτέλεση εργασιών για α) την αποκατάσταση του απαιτούμενου επιπέδου στατικής επάρκειας των μεταλλικών κατασκευών στα δύο στέγαστρα του ΟΑΚΑ και β) τη συντήρηση/επισκευή/αντικατάσταση στοιχείων των μεταλλικών κατασκευών και των πολυκαρβονικών φύλλων των στεγάστρων. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 14 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης με τον ανάδοχο, ενώ οι πόροι για την υλοποίησή του προέρχονται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης – NextGenerationEU.Το PPF έχει αναλάβει για λογαριασμό του ΟΑΚΑ την ωρίμανση και τη δημοπράτηση του έργου στο πλαίσιο της κοινής δράσης του με το ΤΕΕ και το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για τη ριζική ανακαίνιση της σημαντικότερης ολυμπιακής υποδομής. Ο συνολικός προϋπολογισμός των παρεμβάσεων για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του ΟΑΚΑ ανέρχεται σε 111 εκατ. ευρώ (πλέον ΦΠΑ).
- στις 30 Απριλίου 2025, την ανακήρυξη της εταιρείας «UCERT Μονοπρόσωπη ΙΚΕ» ως Προτιμητέου Επενδυτή στο διαγωνισμό για την αξιοποίηση του Εθνικού Χιονοδρομικού Κέντρου Βασιλίτσας (ΕΧΚΒ) με σύμβαση παραχώρησης, έναντι ετήσιας μεταβλητής αμοιβής που αναμένεται να ξεπεράσει τα 7 εκατ. ευρώ σε βάθος 40 ετών. Αποτελεί την πρώτη προσπάθεια αξιοποίησης του ΕΧΚΒ σε συνεργασία με ιδιώτες επενδυτές και την πρώτη απόπειρα αξιοποίησης χιονοδρομικού κέντρου στην Ελλάδα με σύμβαση παραχώρησης.Η εταιρεία αναλαμβάνει για 40 έτη το δικαίωμα χρήσης, λειτουργίας, διαχείρισης και εκμετάλλευσης του ΕΧΚΒ με στόχο να αναδειχθεί σε ελκυστικό πόλο ορεινού τουρισμού, ενθαρρύνοντας την ήπια τουριστική ανάπτυξη καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και απαιτήσεις Δημοσίου

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Δημοσίου

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του δημοσίου προς τους ιδιώτες διακρίνονται στις ληξιπρόθεσμες δαπάνες για αγορά αγαθών και υπηρεσιών από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και στις εκκρεμείς επιστροφές φόρων. Τον Απρίλιο του 2025 καταγράφηκε αύξηση των συνολικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου κατά 863 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το Δεκέμβριο του 2024. Ειδικότερα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές αυξήθηκαν κατά 834 εκατ. ευρώ ¹² φτάνοντας τα 3.150 εκατ. ευρώ και οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων αυξήθηκαν κατά 29 εκατ. ευρώ φτάνοντας τα 760 εκατ. ευρώ.

¹² Η αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προέρχεται κυρίως από την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) (κατηγορία Νοσοκομεία) και έχει σχέση με την πραγματοποίηση των αγορών του φαρμάκου κεντρικά από την ΕΚΑΠΥ (ξεκίνησε σταδιακά από το β' εξάμηνο του 2023) για λογαριασμό των νοσοκομείων. Η ΕΚΑΠΥ έχει ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τον Απρίλιο του 2025 528 εκ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση 402 εκ. ευρώ σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2024 ύψους 126 εκ. ευρώ ενώ τον Απρίλιο του 2024 εμφάνιζε ληξιπρόθεσμο 84 εκ. ευρώ. Επίσης και ο συμψηφισμός των εκπτώσεων clawback/rebate γίνεται από την ΕΚΑΠΥ και όχι από τα νοσοκομεία και υπάρχει μία καθυστέρηση ως προς το β' εξάμηνο του 2023 και το α' εξάμηνο του 24. Αν συνυπολογίσουμε και το ληξιπρόθεσμο μέρος των απαιτήσεων των εκπτώσεων clawback/rebate (δηλαδή αφαιρούμε από τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις νοσοκομείων-ΕΚΑΠΥ το ληξιπρόθεσμο μέρος των απαιτήσεων από τις εκπτώσεις) η αύξηση εμφανίζεται μικρότερη δηλαδή έχουμε αύξηση των καθαρών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων τον Απρίλιο 2025 σε σχέση με τον Δεκ. 2024 εκ. 254 εκατ. ευρώ ενώ την αντίστοιχη περίοδο του 2024 (Απρίλιο 24 με Δεκ. 23) η αύξηση ήταν της τάξης των 90 εκατ. ευρώ.

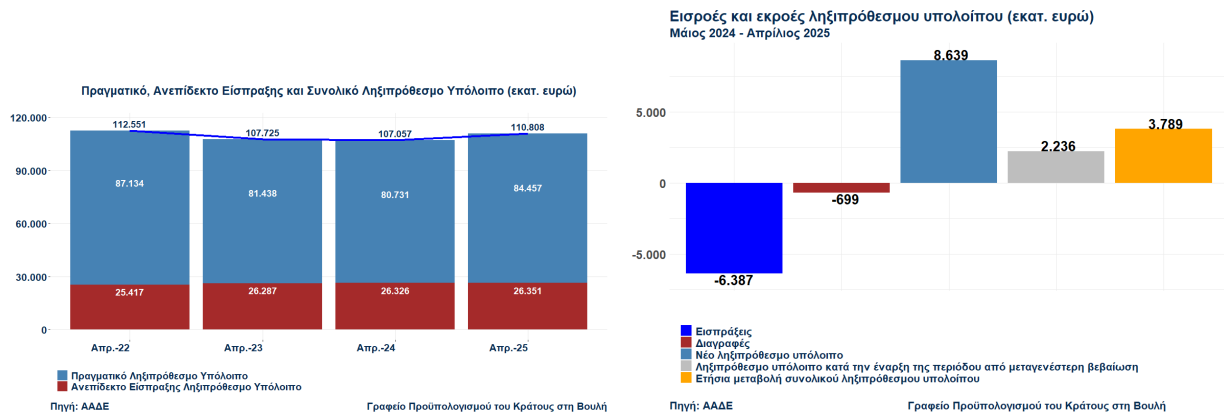

Ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις Δημοσίου

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο¹³ στο τέλος του Απριλίου του 2025, διαμορφώθηκε στα 110,8 δισ. ευρώ, αυξημένο κατά 3,8 δισ. ευρώ σε σχέση με τον Απρίλιο του 2024. Σημειώνεται ότι ποσοστό 23,8% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, που αντιστοιχεί σε 26,3 δισ. ευρώ, αφορά σε οφειλές που χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης¹⁴. Η αύξηση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου υπολογίζεται από (α) τις νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ύψους 8,6 δισ. ευρώ συν (β) τις ληξιπρόθεσμες

¹³Το «Συνολικό Ληξιπρόθεσμο Υπόλοιπο» περιλαμβάνει τις συσσωρευμένες οφειλές στο τέλος κάθε μήνα αναφοράς, αθροίζοντας το «παλιό» ληξιπρόθεσμο χρέος, όπως διαμορφώθηκε στις 30/11 του προηγούμενου έτους, με το «νέο» ληξιπρόθεσμο χρέος, όπως διαμορφώθηκε μέχρι τον μήνα αναφοράς και αφαιρώντας εισπράξεις και διαγραφές έναντι «παλιού» και «νέου» ληξιπρόθεσμου χρέους μέχρι τον μήνα αναφοράς.

¹⁴Πρόκειται για οφειλές των οποίων η είσπραξη είναι αντικειμενικά αδύνατη, βάσει των προϋποθέσεων που ορίζονται στο άρθρο 82 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΝΔ 356/1974). Αφορά για παράδειγμα περιπτώσεις στις οποίες ο οφειλέτης και οι συνυπόχρεοί του δε διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία και ολοκληρώθηκε η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων και απαιτήσεων του οφειλέτη (και έπαυσαν οι εργασίες πτώχευσης αν πρόκειται για πτωχό). Οι οφειλές αυτές σημείωσαν μικρή αύξηση σε ετήσια βάση, κατά 25,5 εκατ. ευρώ. Κατά συνέπεια η αύξηση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου προέρχεται από τη μεταβολή του «πραγματικού» ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, δηλαδή του συνολικού μετά την αφαίρεση του ανεπίδεκτου είσπραξης υπολοίπου, το οποίο σημείωσε αύξηση κατά 3.725,66 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση αγγίζοντας την 1/5/2025 τα 84,45 δισ. ευρώ.

οφειλές κατά την 1/5/2024 που βεβαιώθηκαν μεταγενέστερα ύψους 2,2 δισ. ευρώ, μείον (γ) τις εισπράξεις και διαγραφές, οι οποίες αγγίζουν συνολικά τα 7,09 δισ. ευρώ.

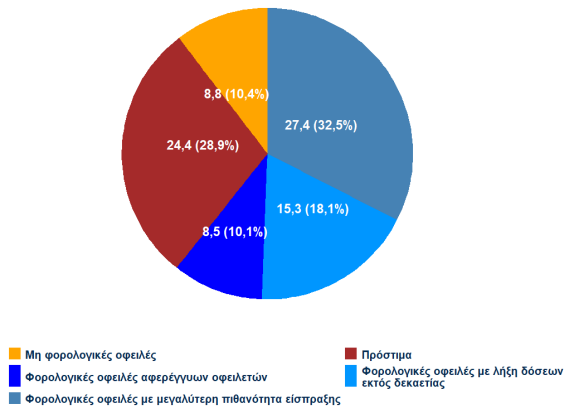
Εξετάζοντας την ποιοτική διάρθρωση του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου διαπιστώνουμε ότι το 60,69% αυτού, που αντιστοιχεί σε 51,2 δισ. ευρώ, πηγάζει από φορολογικές οφειλές.

Το υπόλοιπο των πραγματικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προέρχεται από άλλες κατηγορίες οφειλής, οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό είσπραξης. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΑΔΕ, σε αυτές περιλαμβάνονται τα πρόστιμα (φορολογικά και μη φορολογικά) τα οποία αποτελούν το 28,88% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, καθώς αγγίζουν τα 24,39 δισ. ευρώ και οι μη φορολογικές οφειλές (δάνεια, δικαστικά έξοδα, καταλογισμοί κτλ.), οι οποίες αποτελούν το 10,42% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 8,8 δισ. ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι 8,52 δισ. ευρώ από τις φορολογικές οφειλές πηγάζουν από αφερέγγυους οφειλότες και 15,3 δισ. ευρώ αφορούν σε οφειλές με λήξη δόσεων πέραν της τελευταίας δεκαετίας, απομένουν 27,42 δισ. ευρώ οφειλών από τις οποίες, σύμφωνα με στοιχεία της ΑΑΔΕ, πηγάζει άνω του 90% των εισπράξεων. Με άλλα λόγια το σύνολο σχεδόν των εισπράξεων προέρχεται από μόλις το 32,5% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου.

Σε αντίθεση με το πραγματικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, το μεγαλύτερο μέρος των ανεπίδεκτων είσπραξης οφειλών (ποσοστό που αγγίζει το 65%) πηγάζει από τα πρόστιμα και ειδικότερα από τα φορολογικά πρόστιμα. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι από το σύνολο των προστίμων (41,4 δισ. ευρώ) το 41,2% έχει χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτο είσπραξης.

Παράλληλα, οι ανεπίδεκτες είσπραξης οφειλές περιλαμβάνουν φορολογικές οφειλές σε ποσοστό 31,2% και μη φορολογικές οφειλές σε ποσοστό 3,9%. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των φορολογικών οφειλών που

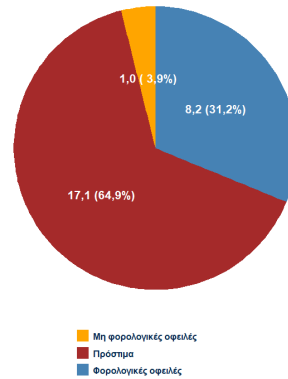
Κατανομή πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου (δισ. ευρώ)
Σε παρένθεση αναφέρονται ποσοστά

Πηγή: ΑΑΔΕ

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Κατανομή ανεπίδεκτων είσπραξης οφειλών (δισ. ευρώ)
Σε παρένθεση αναφέρονται ποσοστά

Πηγή: ΑΑΔΕ

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

περιλαμβάνονται στις ανεπίδεκτες είσπραξης οφειλές αφορά στους έμμεσους φόρους (συγκεκριμένα στον ΦΠΑ) οι οποίοι αποτελούν σχεδόν το 20% των ανεπίδεκτων είσπραξης οφειλών, ενώ το μικρότερο μέρος προέρχεται από τους φόρους στην περιουσία.

Ποιοτική διάρθρωση ληξιπρόθεσμων οφειλών φορολογουμένων

Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό των οφειλετών, στο τέλος Απριλίου του 2025 παρατηρείται μείωση κατά 403.084 πρόσωπα (φυσικά και νομικά) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024 με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται στους 4.242.507 οφειλέτες. Αναλυτικότερα, η εν λόγω μείωση προέρχεται από τις χαμηλότερες κατηγορίες οφειλής (μέχρι 50 ευρώ), με τον αριθμό των οφειλετών να μειώνεται κατά 452.472 πρόσωπα¹⁵. Αντιθέτως, αύξηση του αριθμού των οφειλετών καταγράφεται σε υψηλότερες οφειλές, με τις μεγαλύτερες να εντοπίζονται στην κατηγορία μεταξύ 10.000 και 100.000 ευρώ (κατά 20.215 πρόσωπα) και μεταξύ 50 και 500 ευρώ (κατά 24.820 πρόσωπα).

¹⁵Για μεγαλύτερη ακρίβεια σημειώνεται ότι η μείωση του αριθμού των οφειλετών παρατηρείται και στο εύρος οφειλής από 10 μέχρι 50 ευρώ κατά 412.537 πρόσωπα.

Πίνακας 3: Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 1/5/2024	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 1/5/2025	Μεταβολή πλήθους οφειλετών
<50	1.588.354	1.135.882	-452.472
50-500	1.260.608	1.285.428	24.820
500-10.000	1.436.183	1.436.760	577
10.000-100.000	306.269	326.484	20.215
100.000-1.000.000	44.752	48.088	3.336
>1.000.000	9.425	9.865	440
Σύνολο	4.645.591	4.242.507	-403.084

Πηγή: ΑΑΔΕ

Η μείωση του αριθμού των οφειλετών στο εύρος οφειλής μέχρι 500 ευρώ συνοδεύεται από μείωση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου σε ετήσια βάση κατά 4 εκατ. ευρώ συνολικά¹⁶. Ωστόσο, το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο αυξάνεται στις υψηλότερες κατηγορίες οφειλής, με τη μεγαλύτερη αύξηση να εντοπίζεται σε οφειλές άνω του 1 εκατ. ευρώ (κατά 2,1 δις. ευρώ).

¹⁶ Αναλυτικότερα σημειώνεται ότι μείωση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου πηγάζει από το εύρος οφειλής μεταξύ 10 και 500 ευρώ, καθώς και οι οφειλές κάτω των 10 ευρώ σημειώνουν μείωση κατά 182.723 ευρώ. Το ίδιο επίσης παρατηρείται και στις οφειλές από 500 έως 2.000 ευρώ κατά 8,8 εκατ. ευρώ

Πίνακας 4: Κατανομή ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση, σε εκατ. ευρώ

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2024	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2025	Μεταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών
<50	26	22	-4
50-500	268	268	-1
500-10.000	3.571	3.629	59
10.000-100.000	8.828	9.541	713
100.000-1.000.000	12.054	12.880	826
>1.000.000	82.310	84.467	2.158
Σύνολο	107.057	110.808	3.751

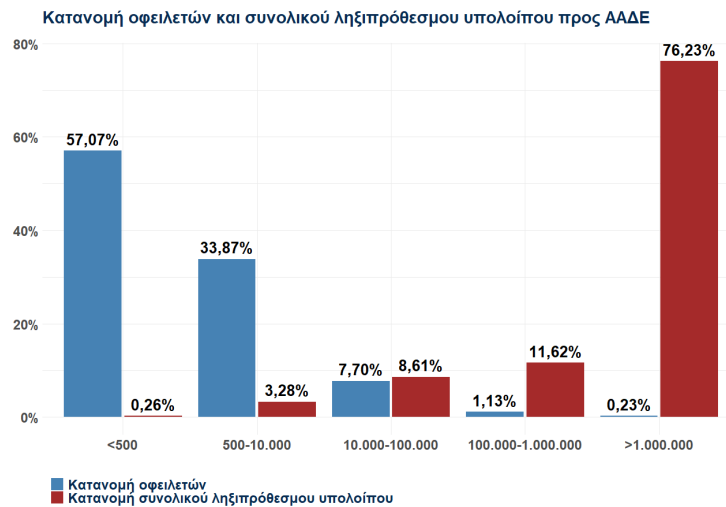
Σημείωση: Τυχόν απόκλιση στο συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο κατά την 1/5/2024 σε σχέση με αυτό που αναφέρεται σε άλλα σημεία της ενότητας οφείλεται στον διαφορετικό χρόνο άντλησης των στοιχείων.

Πηγή: ΑΑΔΕ

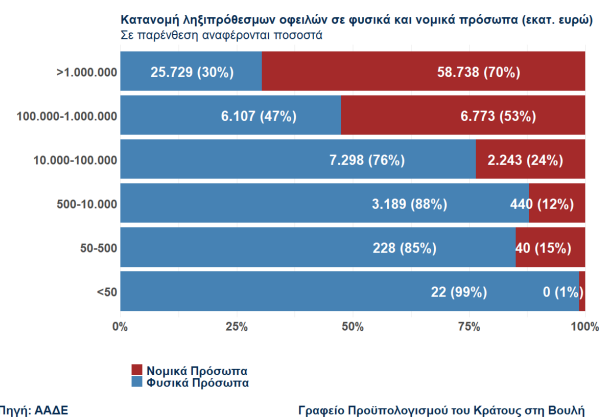
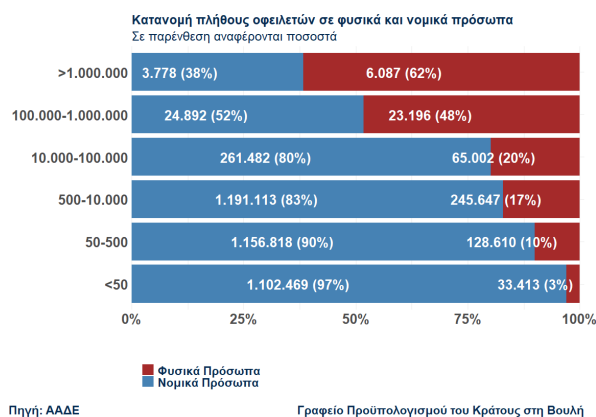
Εξετάζοντας την κατανομή των οφειλετών και του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου διαπιστώνεται ότι το σύνολο σχεδόν των οφειλών (96,5%) πηγάζει από την κατηγορία άνω των 10.000 ευρώ. Ειδικότερα, στο εύρος οφειλής άνω του 1 εκατ. ευρώ συγκεντρώνεται το 76,2% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου και μόλις το 0,2% των οφειλετών. Αντιθέτως, το 90,9% των οφειλετών συγκεντρώνεται στις οφειλές έως 10.000 ευρώ με το συνολικό τους ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο να αγγίζει το 3,5% των συνολικών οφειλών.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί η διαφορετική συμμετοχή φυσικών και νομικών προσώπων στη διαμόρφωση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου. Συγκεκριμένα οι οφειλές των φυσικών προσώπων αποτελούν το 38,4% του συνόλου, αγγίζοντας τα 42,57 δισ. ευρώ, ενώ οι οφειλές των νομικών προσώπων διαμορφώνονται στα 68,23 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 61,6% του συνόλου.

Αναλύοντας τα στοιχεία οφειλών των φυσικών και νομικών προσώπων ανά εύρος οφειλής διαπιστώνεται ότι στις χαμηλές κατηγορίες οφειλών το σύνολο σχεδόν του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου προέρχεται από τα φυσικά πρόσωπα. Ενδεικτικό είναι ότι το 98,7% των οφειλών κάτω των 50 ευρώ και το 87,7% των οφειλών κάτω των 10.000 ευρώ πηγάζει από τα φυσικά πρόσωπα. Αντίστοιχα, το πλήθος των φυσικών προσώπων που οφείλουν λιγότερα από 50 ευρώ αντιστοιχεί στο 97,1% των οφειλετών αυτής της κατηγορίας οφειλής, ενώ για οφειλές

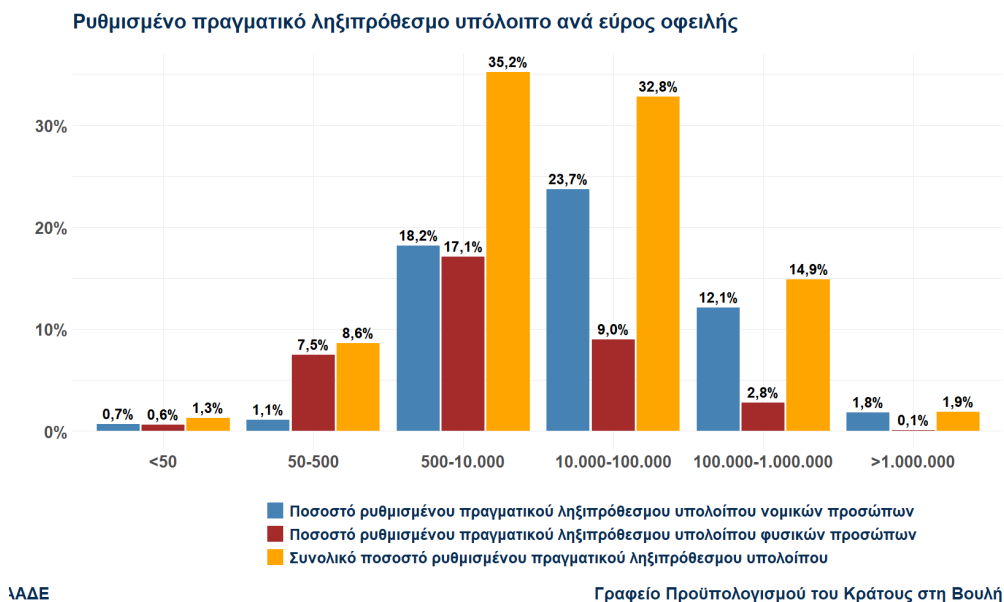
μικρότερες των 10.000 ευρώ το πλήθος των φυσικών προσώπων διαμορφώθηκε στο τέλος του Απριλίου του 2025 στα 3.450.400 άτομα, αποτελώντας το 89,4% του συνόλου για το συγκεκριμένο εύρος οφειλής.

Αντιθέτως, όσο αυξάνεται το ύψος των οφειλών ενισχύεται και ο ρόλος των νομικών προσώπων στη διαμόρφωση του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου. Ειδικότερα, στην κατηγορία ληξιπρόθεσμου υπολοίπου άνω του 1 εκατ. ευρώ τα νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στις οφειλές κατά 69,5%, με το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπό τους να αγγίζει στο τέλος του Απριλίου του 2025 τα 58,7 δισ. ευρώ. Αντίστοιχα, το πλήθος των νομικών προσώπων που οφείλουν πάνω από 1 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκε στα 6.087, αποτελώντας το 61,7% του πλήθους των οφειλετών σε αυτό το εύρος οφειλής.

Αναφορικά με τη ρύθμιση των οφειλών, σημειώνεται ότι μόλις το 4,3% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου

υπολοίπου βρίσκεται σε ρύθμιση, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 3,62 δισ. ευρώ. Το υψηλότερο ποσοστό των συνολικών ρυθμισμένων οφειλών (35,2%) εντοπίζεται στο εύρος 500 με 10.000 ευρώ, ενώ εντός αυτού του εύρους το ποσοστό των ρυθμισμένων οφειλών αγγίζει το 19,8% για ποσά από 2.000 έως 3.000 ευρώ. Ωστόσο, τα ποσοστά διαφέρουν μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων. Συγκεκριμένα, το υψηλότερο ποσοστό ρυθμισμένων οφειλών φυσικών προσώπων εντοπίζεται μεταξύ 500 και 10.000 ευρώ (17,1%) και αγγίζει το 20% για ποσά από 2.000 έως 3.000 ευρώ. Αντίθετα, τα νομικά πρόσωπα ρυθμίζουν σε υψηλότερο ποσοστό (23,7%) οφειλές που ανήκουν στο εύρος από 10.000 έως 100.000 ευρώ, ενώ το ποσοστό αυτό φτάνει στο 27,5% στην κατηγορία 10.000 με 20.000 ευρώ. Χαμηλά ποσοστά ρύθμισης οφειλών διαπιστώνονται τόσο σε χαμηλά ποσά οφειλής (ιδιαίτερα κάτω των 500 ευρώ), όσο και σε υψηλά ποσά οφειλής (άνω των 20.000 ευρώ για φυσικά πρόσωπα και άνω των 150.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα).

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ασφαλισμένων

Σύμφωνα με την 1η Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου Έτους 2025 του ΚΕΑΟ, το σύνολο των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών στο τέλος του Μαρτίου του 2025 διαμορφώθηκε στα 49,7 δισ. ευρώ¹⁷, δηλαδή παρουσίασε αύξηση κατά 1,8 δισ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η μεταβολή αυτή οφείλεται σε αύξηση τόσο των κύριων οφειλών (κατά 295 εκατ. ευρώ), όσο και των πρόσθετων τελών (κατά

¹⁷ Οι συνολικές οφειλές περιλαμβάνουν τις κύριες οφειλές ύψους 29,7 δισ. ευρώ και τα πρόσθετα τέλη ύψους 20,02 δισ. ευρώ.

1,6 δισ. ευρώ). Αναλυτικότερα, η αύξηση στις ληξιπρόθεσμες κύριες οφειλές πηγάζει από το εύρος οφειλής άνω των 10.000 ευρώ (κατά 571,30 εκατ. ευρώ συνολικά), ενώ μείωση καταγράφεται στις κύριες ληξιπρόθεσμες οφειλές κάτω των 10.000 ευρώ (κατά 276,30 εκατ. ευρώ).

Πίνακας 5: Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

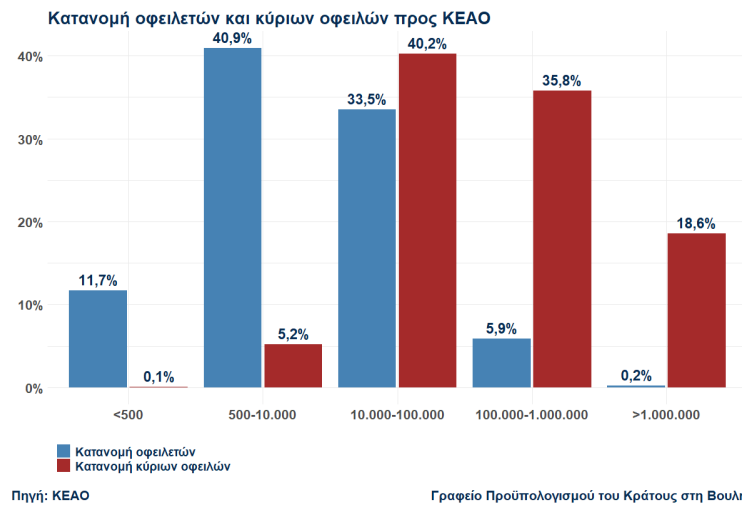
Εύρος οφειλής (ευρώ)	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 31/03/2024	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 31/03/2025	Μεταβολή πλήθους οφειλετών
<50	124.741	120.478	-4.263
50-500	180.060	178.289	-1.771
500-10.000	635.355	624.879	-10.476
10.000-100.000	523.726	511.736	-11.990
100.000-1.000.000	84.033	90.860	6.827
>1.000.000	2.774	2.918	144
Σύνολο	1.550.689	1.529.160	-21.529

Πηγή: ΚΕΑΟ

Πίνακας 6: Κατανομή κύριων οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε εκατ. ευρώ

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 31/03/2024	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 31/03/2025	Μεταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών
<50	2	2	0
50-500	47	44	-3
500-10.000	2.648	2.374	-273
10.000-100.000	13.701	13.881	180
100.000-1.000.000	7.771	8.040	268
>1.000.000	5.237	5.360	123
Σύνολο	29.406	29.701	295

Πηγή: ΚΕΑΟ

Σύμφωνα με στοιχεία του ΚΕΑΟ οι οφειλέτες με ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις σε ασφαλιστικά ταμεία διαμορφώθηκαν στο τέλος του Μαρτίου του 2025 στους 1.529.160 (φυσικά και νομικά πρόσωπα), σημειώνοντας μείωση κατά 21.529 πρόσωπα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η μείωση του πλήθους των οφειλετών καταγράφεται σε όλες τις κατηγορίες οφειλής μέχρι 100.000 ευρώ (κατά 28.500 οφειλέτες), ενώ αύξηση παρατηρείται στον αριθμό των οφειλετών με χρέη άνω των 100.000 ευρώ (κατά 6.971 οφειλέτες).

Εξετάζοντας την κατανομή των οφειλετών διαπιστώνεται ότι το 40,9% από αυτούς (ποσοστό που αντιστοιχεί σε 624.879 οφειλέτες) έχουν οφειλές μεταξύ 500 και 10.000 ευρώ. Αντιθέτως, στο συγκεκριμένο εύρος οφειλής συγκεντρώνεται μόλις το 5,2% των κύριων οφειλών. Παράλληλα, το σύνολο σχεδόν των κύριων οφειλών (94,7%) αφορά ποσά άνω των 10.000 ευρώ, ενώ οι μισές περίπου κύριες οφειλές (40,2%) εντοπίζονται στο εύρος οφειλής από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ. Αντιθέτως, το πλήθος των οφειλετών με οφειλές άνω των 10.000 ευρώ αποτελεί το 39,6% του συνόλου.

Κοινωνικός Προϋπολογισμός: ασφαλιστικά ταμεία

Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού των ασφαλιστικών ταμείων για το πρώτο τρίμηνο του 2025 παρουσιάζει πλεόνασμα 52 εκατ. ευρώ, χαμηλότερο κατά 210 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024. Ειδικότερα, τα έσοδα είναι αυξημένα κατά 187 εκατ. ευρώ και οι δαπάνες είναι αυξημένες κατά 398 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικότερα, η αύξηση των εσόδων προέρχεται κυρίως από τις εισφορές και τις ρυθμίσεις οφειλών, οι οποίες άγγιξαν τα 5,33 δισ. ευρώ κατά το πρώτο τρίμηνο του 2025, έναντι 5,01 δισ. ευρώ για το αντίστοιχο

Πίνακας 7: Εκτέλεση Προϋπολογισμού Κοινωνικής Ασφάλισης, Ιανουάριος-Μάρτιος 2025, σε εκατ. ευρώ

	Ιαν.-Μαρ. 2024	Ιαν.- Μαρ. 2025	Διαφορά
Έσοδα	13.099	13.286	187
Εισφορές και Ρυθμίσεις οφειλών	5.019	5.338	319
Μεταβιβάσεις από κρατικό προϋπολογισμό	3.690	3.312	-378
Εισπράξεις υπέρ τρίτων	3.726	3.952	227
Άλλα έσοδα	664	684	20
Δαπάνες	12.837	13.234	398
Συντάξεις (κύριες και επικουρικές)	8.314	8.410	95
Άλλες παροχές και εφάπαξ	334	397	62
Αποδόσεις προς τρίτους	3.957	4.208	251
Άλλες δαπάνες	231	220	-11
Αποτέλεσμα	262	52	-210

Σημείωση: Οι μικρές αποκλίσεις στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

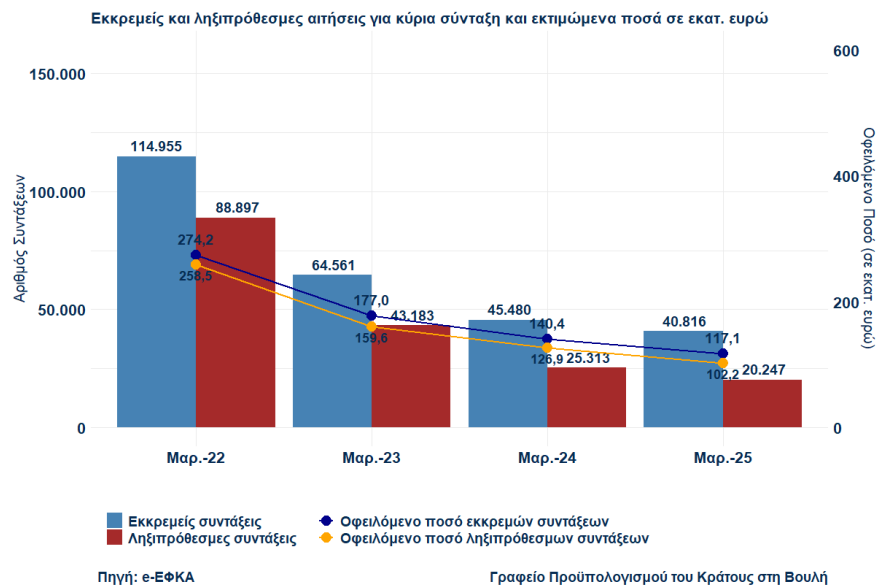
διάστημα του προηγούμενου έτους. Αντίστοιχα, στις δαπάνες η αύξηση προέρχεται τόσο από τις αποδόσεις προς τρίτους (αύξηση κατά 251 εκατ. ευρώ), όσο και από την αύξηση της δαπάνης για συντάξεις, η οποία διαμορφώθηκε στα 8,41 δισ. ευρώ κατά το 2025 (έναντι 8,31 δισ. ευρώ το 2024), αντανακλώντας ένα μέρος της μείωσης του αριθμού των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων συντάξεων.

Εξέλιξη των εκκρεμών και των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης

Σύμφωνα με στοιχεία του e-ΕΦΚΑ ο συνολικός αριθμός εκκρεμών αιτήσεων για κύρια σύνταξη¹⁸ άγγιξε τον Μάρτιο του 2025 τις 40.816, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο κατά 2.346 αιτήσεις. Παράλληλα, το πλήθος των αιτήσεων κύριας συνταξιοδότησης συνεχίζει την πτωτική του πορεία σε ετήσια βάση, καθώς κατέγραψε μείωση κατά 4.664 αιτήσεις σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Παρόμοια είναι και η εξέλιξη του πλήθους των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης (εκκρεμείς πάνω από 90 ημέρες), το οποίο άγγιξε στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2025 τις 20.247 αιτήσεις, καταγράφοντας μικρή αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (κατά 248 αιτήσεις), ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο του 2024 παρατηρείται μείωση (κατά 5.066 αιτήσεις).

¹⁸ Δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν συνταξιοδότηση με διεθνείς κανόνες.

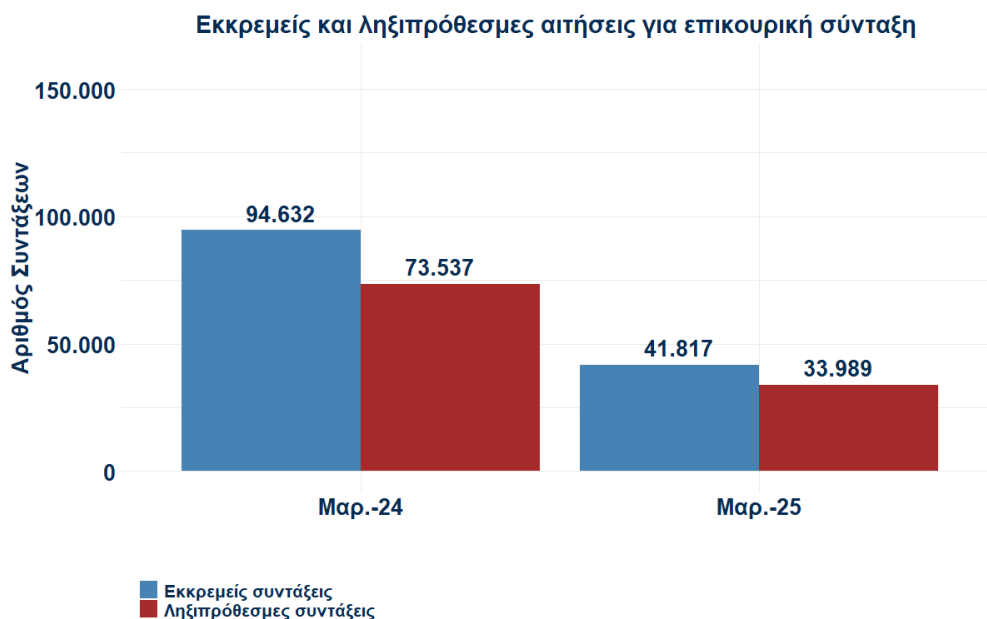

Αναφορικά με την εκτιμώμενη δαπάνη για τις εκκρεμείς και ληξιπρόθεσμες κύριες συντάξεις ο e-ΕΦΚΑ προχώρησε σε αλλαγή του τρόπου υπολογισμού της, συνυπολογίζοντας εκτός από τις οφειλές των ασφαλισμένων και τις κρατήσεις στις συντάξεις τους. Για λόγους συγκρισιμότητας σε βάθος χρόνου, στην έκθεση αναφέρεται η συνολική εκτιμώμενη δαπάνη (η οποία περιλαμβάνει τις οφειλές και τις κρατήσεις).

Σε συνέχεια των ανωτέρω η εκτιμώμενη δαπάνη για τον Μάρτιο του 2025 (χωρίς να υπολογίζεται η συνταξιοδότηση με διεθνείς κανόνες) διαμορφώθηκε στα 117,1 εκατ. ευρώ, μειωμένη σε ετήσια βάση κατά 23,3 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, η εκτιμώμενη δαπάνη για τις ληξιπρόθεσμες κύριες συντάξεις μειώθηκε κατά 24,7 εκατ. ευρώ, καθώς άγγιξε τον Μάρτιο του 2025 τα 102,2 εκατ. ευρώ.

Αν από την ανωτέρω εκτιμώμενη δαπάνη για τις εκκρεμείς κύριες συντάξεις αφαιρέσουμε τις οφειλές των ασφαλισμένων, η εκτίμηση της δαπάνης διαμορφώνεται στα 3,2 εκατ. ευρώ¹⁹.

¹⁹Από τον 6/2022 λήφθηκαν υπόψη οι οφειλές των ασφαλισμένων στην εκτίμηση της δαπάνης. Στις περιπτώσεις που η οφειλή είναι μεγαλύτερη από την αρχική εκτιμώμενη δαπάνη, προκύπτει αρνητική τελική εκτιμώμενη δαπάνη.

Πηγή: e-ΕΦΚΑ

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Ειδικά για τις ληξιπρόθεσμες κύριες συντάξεις (περιλαμβάνοντας και αυτές που εκδίδονται με διεθνείς κανόνες) η συνολική εκτίμηση της δαπάνης είναι 235,6 εκατ. ευρώ. Αν ωστόσο αφαιρεθούν οι οφειλές των ασφαλισμένων το ποσό της δαπάνης διαμορφώνεται στα 129,01 εκατ. ευρώ, ενώ μετά την αφαίρεση και των κρατήσεων (υπέρ ΕΟΠΥΥ, ΑΚΑΓΕ και φόρου) το ποσό που εκτιμάται ότι θα αποδοθεί στους συνταξιούχους αγγίζει τα 71,07 εκατ. ευρώ.

Στον κλάδο επικουρικής σύνταξης, ο e-ΕΦΚΑ πραγματοποίησε αλλαγή του τρόπου παρακολούθησης του πλήθους των αιτήσεων συνταξιοδότησης. Ειδικότερα, στις εκκρεμείς αιτήσεις περιλαμβάνονται αυτές για τις οποίες έχει προηγηθεί έκδοση πράξης Κύριου Φορέα. Το πλήθος των συγκεκριμένων αιτήσεων άγγιξε τον Μάρτιο του 2025 τις 41.817, μειωμένο σε ετήσια βάση κατά 52.815 αιτήσεις. Αντίστοιχα, στις ληξιπρόθεσμες περιλαμβάνονται αυτές με δυνατότητα έκδοσης, δηλαδή αυτές για τις οποίες έχει παρέλθει διάστημα 90 ημερών μετά την έκδοση της απόφασης του Κύριου Φορέα. Οι εν λόγω αιτήσεις άγγιξαν τον Μάρτιο του 2025 τις 33.989, καταγράφοντας μείωση κατά 39.548 αιτήσεις. Τέλος, στοιχεία αναφορικά με την εκτιμώμενη δαπάνη των αιτήσεων για επικουρική σύνταξη δεν είναι διαθέσιμα.

Κοινωνική πρόνοια

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2025 ο ΟΠΕΚΑ κατέβαλε 645 εκατ. ευρώ, μειώνοντας τη δαπάνη για επιδόματα κατά 31 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Η μεγαλύτερη αύξηση στη δαπάνη παρατηρείται στα αναπηρικά επιδόματα (κατά 10 εκατ. ευρώ), η οποία συνοδεύεται από αύξηση του αριθμού των δικαιούχων κατά 8.819, συγκρίνοντας τον μέσο όρο των δικαιούχων του 2025 με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Μικρή αύξηση σημειώθηκε επίσης στο επίδομα γέννησης (κατά 7 εκατ. ευρώ) με τους δικαιούχους του εν λόγω επιδόματος να μειώνονται κατά 782 σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2024, αγγίζοντας τους 10.082 κατά μέσο όρο το 2025.

Πίνακας 8: Δαπάνη καταβολής επιδομάτων ΟΠΕΚΑ ανά επίδομα σε εκατ. ευρώ

Επίδομα	Δαπάνη κατά το πρώτο τρίμηνο 2024	Δαπάνη κατά το πρώτο τρίμηνο 2025	Μεταβολή δαπάνης
Στέγασης	87	70	-17
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα	127	114	-12
Αναπηρικά	257	267	10
Ανασφάλιστοι υπερήλικες	41	43	2
Γέννησης	33	40	7
Επίδομα παιδιού	118	94	-24
Άλλα επιδόματα*	13	17	4
Σύνολο	676	645	-31

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

* Περιλαμβάνονται τα επιδόματα στεγαστικής συνδρομής, ομογενών, ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, τα έξοδα κηδείας ανασφάλιστων υπερήλικων, η επιδότηση δανείων, το επίδομα στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές, το Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ», οι καταβολές του Προγράμματος Συνεισφοράς του Δημοσίου σε Ευάλωτους Οφειλέτες, το επίδομα Προσωπικού Βοηθού, το επίδομα Αναδοχής και το επίδομα Ανασφάλιστων Υπερήλικων Ομογενών.

Αντιθέτως, η μεγαλύτερη μείωση σε όρους δαπάνης καταγράφεται στο επίδομα παιδιού καθώς ο ΟΠΕΚΑ κατέβαλε 94 εκατ. ευρώ κατά το πρώτο τρίμηνο του 2025, δηλαδή ποσό μειωμένο κατά 24 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Παράλληλα, ο αριθμός των δικαιούχων του συγκεκριμένου επιδόματος άγγιξε το πρώτο τρίμηνο του 2025 τους 237.543 (μέσο πλήθος), σημειώνοντας μείωση κατά 33.893 άτομα σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Χαμηλότερο κατά 17 εκατ. ευρώ είναι επίσης το ύψος της δαπάνης για το επίδομα στέγασης, ενώ το μέσο πλήθος των δικαιούχων του εν λόγω επιδόματος είναι μικρότερο κατά 45.459 σε σχέση το πρώτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι εκτός των ανωτέρω δαπανών ο ΟΠΕΚΑ διέθεσε το πρώτο τρίμηνο του 2025 7,2 εκατ. ευρώ για την παροχή σχολικών γευμάτων.

Πίνακας 9: Αριθμός δικαιούχων επιδομάτων ΟΠΕΚΑ ανά επίδομα (μέσο πλήθος έτους)

Επίδομα	Αριθμός δικαιούχων κατά 2024	Αριθμός δικαιούχων κατά το 2025	Μεταβολή δικαιούχων
Στέγασης	239.062	193.603	-45.459
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα	193.098	166.750	-26.348
Αναπηρικά	184.168	192.988	8.819
Ανασφάλιστοι υπερήλικες	33.158	34.155	997
Γέννησης	10.864	10.082	-782
Επίδομα παιδιού	271.436	237.543	-33.893
Άλλα επιδόματα*	22.772	24.622	1.850
Σύνολο	954.558	859.742	-94.816

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

* Περιλαμβάνονται τα επιδόματα στεγαστικής συνδρομής, ομογενών, ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, τα έξοδα κηδείας ανασφάλιστων υπερήλικων, η επιδότηση δανείων, το επίδομα στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές, το Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ», οι καταβολές του Προγράμματος Συνεισφοράς του Δημοσίου σε Ευάλωτους Οφειλέτες, το επίδομα Προσωπικού Βοηθού, το επίδομα Αναδοχής και το επίδομα Ανασφάλιστων Υπερήλικων Ομογενών.